

VERKOSTOSTA VOIMAA

Kartoitus kaupungin ja paikallisseurakunnan yhteistyöstä
nuorisotyön kentällä

Liisa Nykänen

Opinnäytetyö, kevät 2014

Diakonia-ammattikorkeakoulu

Sosiaalialan koulutusohjelma

Diakonisen sosiaalityön

suuntautumisvaihtoehto

Sosionomi (AMK) + diakoni

TIIVISTELMÄ

Nykänen, Liisa. Verkostosta voimaa. Nuorisotyöntekijöiden ajatuksia yhdessä tehtävästä nuorisotyöstä – Kartoitus kaupungin ja paikallisseurakunnan yhteistyöstä nuorisotyön kentällä. Diak Etelä, Helsinki. Kevät 2014, sivumäärä 63, 2 liitettä. Sosiaalialan koulutusohjelma, Diakonisen sosiaalityön suuntautumisvaihtoehto. Sosionomi (AMK) + Kirkon diakoniatyön virkakelpoisuus.

Opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää eri sektoreilla toimivien nuorisotyötä tekevien ammattilaisten ajatuksia alueella yhdessä tehtävästä nuorisotyöstä. Minkälaista yhteistyötä alueella on tehty? Kokevatko työntekijät tarvetta kehittää nykyistä yhteistyötä? Mitä haasteita ja esteitä yhteistyön kehittämisessä on? Opinnäytetyöni avulla saatiin tietoa Oulunkylän seurakunnan alueella toimivien kaupungin ja seurakunnan nuorisotyöntekijöiden mielipiteitä yhdessä tehtävästä nuorisotyöstä ja sen kehittämisestä.

Opinnäytetyöni teoreettisena viitekehyksenä on eri sektoreiden välinen yhteistyö. Lähtökohtana oli kartoittaa monialaisen verkostotyön muotoja ja niiden toimivuutta Oulunkylän seurakunnan alueella. Verkostotyöskentely on Helsingin kaupungin nuorisoasiainkeskuksen yksi keskeisimmistä toimintaperiaatteista. Yhteistyön kehittäminen ja mahdollistaminen on jatkuvaa, mutta tarpeen kartoittaminen satunnaista.

Tutkimusmenetelmä on kvalitatiivinen eli laadullinen tutkimus. Aineistokeruun keinona käytin ryhmähaastatteluja sekä kyselylomaketta. Kyselylomakkeissa käytin tekniikkana puolistrukturoituja haastattelukysymyksiä. Työntekijät vastasivat kyselyyn ennen ryhmähaastattelua sekä viimeisen ryhmähaastattelun jälkeen. Haastattelut ja kyselyt toteutettiin syksyllä 2012. Keskeisimmät tutkimustulokset olivat, että nuorisotyöntekijöiden mielestä on tärkeää tuntee henkilökohtaisesti muilla sektoreille toimivat työntekijät sekä tuntee heidän toimintatapaansa. Henkilöstön vaihtuvuus on sekä seurakunnallisella, että kunnallisella sektorilla vilkasta ja työntekijöiden yhteiset verkostotapaamiset tukisivat tällöin uusien työntekijöiden tutustumista toisiinsa ja työhön perehtymistä. Siltä osin mitä yhteistyötä oli aiemmin tehty, yhteistyöhön liittyvä henkilösidonaisuus vaikutti suoraan siihen miten yhteistyö toimi. Työntekijät kokivat suurimman hyödyn tapaamisista, jotka pidettiin pienellä ja intiimillä verkostolla. Työntekijät pystyivät keskustelemaan erityisesti oman alueensa nuorista ja nuorisotyöstä. Sekä kunnan, että seurakunnan nuorisotyöntekijät näkivät suurimpana haasteena verkostotyölle nuorisotyön ja nuorisotyömuotojen alueelliselle kehittämiselle työn kiireisyyden sekä rahalliset resurssit. Johtopäätöksenä voidaan sanoa, että molemmilla tahoilla on halua ja innostusta lisäyhteistyöhön ja sen kehittämiseen. Kuitenkin kartoituksessa mukana olleet nuorisotyöntekijät kokivat resurssien puutteen ja yhteistyön henkilösidonaisuuden isona esteenä yhteistyön kehittämiselle.

Asiasanat: verkostoyhteistyö, verkostoituminen, moniammatillinen nuorisotyö, nuoriso-ohjaaja, nuorisotyöntekijä

ABSTRACT

Nykänen Liisa. Cross-sectoral youth work. 63p., 2 appendices. Language: Finnish. Helsinki, Spring 2014. Diaconia University of Applied Sciences. Degree programme in Social Services, Option in Diaconal Social work. Degree: Bachelor of Social Services.

The objective of the thesis was to examine cross-sectoral youth work and find out youth workers thoughts on co-operation possibilities regarding youth work on their region. The actors were church and city youth workers and the research area Oulynkylän parish area. My goal was to search what kind of co-operation in the region has already been done. And What are the challenges and barriers to the development of co-operation in the future in that area.

The research method of the thesis was qualitative research. The data was gathered by group interviews and questionnaires. For the interview questions were used a semi-structured questionnaire technique. The workers answered to the questionnaire before the group interviews as well as after the last group interview. The meetings and surveys were held in fall 2012. The main findings were, the importance of knowing personally the workers in different sectors and being familiar with their practice and work methods. It was found that the staff turnover on both sectors is rapid, therefore networking helps the orientation of the new staff. In past co-operations, personification was the key to success. Networking made possible to workers to discuss the youngsters and youth work of their own area of operation. The biggest concern regarding commit into this kind of networking activity and developing methods of youth work, was the limited time and financial resources.

In conclusion it can be said that there was interest and will on both sides for more co-operation and for the developing of it. However the youth workers that participated in this survey felt that the lack of resources and the need of persification in cooperation were a big obstacle in developing it.

Keywords: network of co-operation, collaboration, networking, multi-professional work, youth work, youth leader, youth worker

SISÄLTÖ

1 JOHDANTO	5
2 KUNNAN JA SEURAKUNNAN NUORISOTYÖ	7
2.1 Nuorisotyön tavoitteet kunnan ja seurakunnan nuorisotyössä	8
2.2 Nuorisotyön lähtökohdat ja historia	11
2.2.1 Kirkollinen nuorisotyö	11
2.2.2 Kunnallinen nuorisotyö	12
2.3 Lamavuosien vaikutukset kuntien ja seurakuntien nuorisotyöhön	13
3 OULUNKYLÄN SEURAKUNTA JA HELSINGIN KAUPUNGIN NUORISOASIAINKESKUS	15
3.1 Oulunkylän seurakunta	15
3.2 Helsingin kaupungin nuorisoasiainkeskus ja alueellisten palveluiden osasto	16
4 NUORISOTYÖ OULUNKYLÄN SEURAKUNNASSA JA HELSINGIN KAUPUNGIN NUORISOASIAINKESKUKSESSA	21
4.1 Oulunkylän seurakunnan varhaiskasvatus- ja nuorisotyö	21
4.2 Helsingin kaupungin alueellinen nuorisotyö	22
4.3 Seurakunnan ja kunnan erityisnuorisotyö	25
5 VERKOSTOTYÖ	28
5.1 Verkostotyö ja vertaisoppiminen	28
5.2 Verkostotyö ehkäisevän nuorisotyön väline	30
5.3 Verkostotyön haasteet	30
6 TUTKIMUS	32
6.1 Tutkimuksen tavoitteet	32
6.2 Kvalitatiivinen tutkimusmenetelmä ja aineiston analyysi	32
6.3 Kartoituksen toteuttaminen	33
6.3.1 Ensimmäinen ryhmätyöskentely Oulunkylän nuorisotalolla	34
6.3.2 Toinen ryhmätyöskentely Maunulan seurakuntatalolla	35
6.3.3 Kolmas ryhmätyöskentely Koskelan nuorisotalolla	36

7 TUTKIMUKSEN TULOKSET	37
7.1 Kyselylomakkeiden tulokset	37
7.2 Työntekijöiden kokemukset yhteistyöstä	39
7.3 Tulevaisuuden yhteistyömuodot	41
7.4 Yhteistyön kehittämisen esteet ja haasteet	42
7.5 Työntekijöiden kokemukset ryhmähaastatteluista	43
8 JOHTOPÄÄTÖKSET	45
9 POHDINTA	47
9.1 Opinnäytetyö prosessin arviointia	47
9.2 Opinnäytetyön eettisyys ja luotettavuus	48
9.3 Oma ammatillinen kasvu	49
9.4 Tulevaisuus	50
LÄHTEET	53
LIITE 1: ALOITUSKYSELY NUORISOTYÖNTEKIJÖILLE	60
LIITE 2: LOPPUKYSELY NUORISOTYÖNTEKIJÖILLE	62

1 JOHDANTO

Opinnäytetyön aihe nousi työelämästä. Työskentelin Pohjoisessa Nuorisotyöyksikössä vuodesta 2006 vuoteen 2013. Pohjoiseen nuorisotyöyksikköön kuuluu neljä nuorisotaloa, työskentelin pääsääntöisesti Torpparinmäen ja Maunulan nuorisotalolla. Suoritin diakoniatyöntekijän opintoihin liittyvän harjoittelun Oulunkylän seurakunnassa. Valitsin harjoittelupaikan opinnäytetyöni aiheeseen liittyen. Suoritin harjoitteluni loppukevästä 2012. Tällöin sain selkeämmän käsityksen Oulunkylän seurakunnan tekemästä nuorisotyöstä. Tutustuin heidän yhteistyökumppaneihinsa sekä pääsin syventymään nuorisotyönohjaajien arkeen, työrytmiin, työtapoihin ja heidän kokemuksiinsa kunnan kanssa yhteistyössä tehtävästä nuorisotyöstä. Harjoitteluni aikana oivalsin mitä voisin tehdä alueella tehtävän nuorisotyön hyväksi.

Opinnäytetyön tavoitteena oli kartoittaa monialaisen yhteistyön muotoja ja niiden toimivuutta Oulunkylän seurakunnan alueella. Tutkimuskysymyksiä olivat Minkälaista yhteistyötä alueella on tehty? Kokevatko työntekijät tarvetta kehittää nykyistä yhteistyötä? Mitä haasteita ja esteitä yhteistyön kehittämisessä on? Halusin arvioida ja kartoittaa Oulunkylän seurakunnan alueella verkostoitumista ja sen tarvetta seurakunnan nuorisotyöntekijöiden ja kunnan nuorisohjaajien välillä. Rajasin työni koskemaan ainoastaan alueen nuorisotyöntekijöitä, koska alueella toimii jo ennestään moniammatillisia verkostoja. Rajasin ne ulkopuolelle, koska näissä verkostoissa käsitellään alueiden nuorisotyöhön liittyviä asioita laajakantaisemmin ja eri näkökulmasta. Nuorisotalojen ja seurakunnan nuorisotyöntekijät toimivat yhdessä edellä mainituissa verkostoissa.

Työskennellessäni nuorisohjaajana Helsingin kaupungilla tein havaintoja siitä, miten eri tavoin seurakunnat ja alueella sijaitsevat nuorisotalot tekevät yhteistyötä. Pohjoisen nuorisotyöyksikön nuorisotalot sijaitsevat kahden eri seurakunnan alueella. Torpparinmäen ja Pakilan nuorisotalot sijaitsevat Pakilan seurakunnan alueella ja Maunulan ja Oulunkylän nuorisotalot Oulunkylän seurakunnan alueella. Keväällä 2012 kunnan ja seurakunnan nuorisotyöntekijät eivät tehneet juuri minkäänlaista yhteistyötä. Halusin selvittää miksi yhteistyötä ei

tehdä enempää ja miten sitä voisi kehittää.

Syksyn 2012 aikana kartoitin kaupungin ja paikallisseurakunnan yhteistyötä nuorisotyön kentällä. Työ toteutettiin kolmen yhteistyökumppanin kanssa. Yhteistyökumppaneita olivat Oulunkylän seurakunta sekä Helsingin kaupungin nuorisoasiainkeskuksen kaksi eri nuorisotyöyksikköä Pohjoinen nuorisotyöyksikkö ja Keskinen nuorisotyöyksikkö. Maunulan, Oulunkylän ja Koskelan nuorisotalot. Valitsin yhteistyökumppaneiksi kaksi nuorisotyöyksikköä, jotta saisin kerättyä tutkimustietoa hieman laajemmin kuin kahden nuorisotalon osalta.

Mielenkiintoisen aiheesta teki alueella oleva potentiaali uusiin mahdollisiin yhteistyömuotoihin, joilla voisi edistää alueen nuorten hyvinvointia ja tarjota heille uusia palveluita. Kyseisessä seurakunnassa tai nuorisotyöyksiköissä ei ole aiemmin kartoitettu, miten yhteistyötä tehdään. Toivon että opinnäytetyön myötä ohjaajien ajatukset ja mielipiteet yhteistyön tarpeellisuudesta ja sen kehittämismahdollisuuksista tulevat myös esimiesten tietoon ja mahdollisesti todentuvat myös ohjaajille itselleen.

Opinnäytetyötäni varten olen perehtynyt teoriaan seurakunnan ja kunnan nuorisotyöstä, verkostotyöskentelystä sekä tutkimuksen suunnittelusta ja toteutuksesta. Opinnäytetyöni teoriaosuudessa pyrin käsittelemään kunnan ja seurakunnan nuorisotyötä keskittyen käsittelemään nuorisotyönmuotoja Oulunkylän seurakunnassa ja Helsingin kaupungin nuorisoasiainkeskuksessa. Lisäksi käsitelen verkostotyötä ja olen halunnut tuoda esiin myös verkostotyön mahdollisuudet toimia ehkäisevän nuorisotyön välineenä. Opinnäytetyöni aihe on tärkeä, sillä sosiaalialan ammattilaisen tulee aina olla vamis kehittämään työtään ja työympäristöään, jotta asiakkaiden tarpeisiin pystytään vastaamaan entistä paremmin.

2 KUNNAN JA SEURAKUNNAN NUORISOTYÖ

Tässä luvussa käsittelen nuorisotyötä kunnan ja seurakunnan näkökulmasta. Nuorisotyö on nuorten tarpeisiin ja vapaaehtoiseen osallistumiseen perustuvaa ohjattua toimintaa. Sen tehtävänä on sekä auttaa nuoria liittymään yhteiskuntaan, että tarjota nuorille oppimismahdollisuuksia, persoonallisuuden, yhteiskunnan ja kulttuurin kehittämiseksi. Nuorisotyötä toteutetaan monella eri sektorilla. Toimijoina ovat seurakunnat, kunnat, kaupungit, järjestöt, vapaaehtoiset yksityishenkilöt sekä monet muut tahot. Tärkeimpänä nuorisotyössä pidetään sitä, että tekijät ovat luotettavia ja vastuuntuntoisia aikuisia, jotka tulevat nuorten kanssa toimeen. (Kemppinen 1999, 37–38.)

Nuorisotyöntekijöiden työnkuvaan on tullut 2000-luvun mittaan uusia yhteistyön muotoja. Esimerkiksi koulujen kanssa tehdään lisääntyvässä määrin yhteistyötä, sekä myös sosiaali-, terveys- ja kulttuuritoimen kanssa. Tämän seurauksena työntekijän työnkuva laajenee. Työntekijän työnkuvan laajuus vaihtelee eri kuntien välillä, mutta silti yleisenä kokemuksena on nuorisotyön laajeneminen uusille alueille. Nuorisotyöntekijän toimipisteen ulkopuolelle ylläpidettävät yhteydet ovat lisääntyneet. Sähköinen viestintä ja verkossa tehtävän nuorisotyön määrä on kasvanut ja tuonut omat haasteensa. (Honkasalo, Kiilakoski & Kivijärvi 2011, 220–221.) Verkossa työskenneltäessä ei voi koskaan olla täysin varma siitä kuka on keskustelun toinen osapuoli. Non-verbaalin viestinnän puuttuminen ja kommunikointi pelkän kirjoituksen avulla saattaa aiheuttaa väärinymmärrystä. Myös palveluihin ohjaus ja tuen saamisen varmistaminen voi olla vaikeampaa. Nuorisotyöntekijöiden tulee olla myös ajan tasalla nuorten käyttämistä kirjoituslyhenteistä ja hymiöiden merkityksestä, joka vaatii ajan hermoilla pysymistä. (Viilomaa 2010, 64.) Toimintaverkostot kasvavat entisestään kun taas aika- ja henkilöstöresurssit ovat osittain koko ajan jäljessä. Kysymys onkin kuinka paljon nuorisotyö voi ylipäättään enää laajentua ja missä vaiheessa pitää sanoa ei sekä minkälaisiin yhteistyömuotoihin on järkevää suostua. (Honkasalo ym. 2011, 220–221.)

2.1 Nuorisotyön tavoitteet kunnan ja seurakunnan nuorisotyössä

Laki Nuorisotyöstä 27.1.2006/72, 1§. Tämän lain tarkoituksena on tukea nuorten kasvua ja itsenäistymistä, edistää nuorten aktiivista kansalaisuutta ja nuorten sosiaalista vahvistamista sekä parantaa nuorten kasvu- ja elinoloja. Tavoitteen toteuttamisessa lähtökohtina ovat yhteisöllisyys, yhteisvastuu, yhdenvertaisuus ja tasa-arvo, monikulttuurisuus ja kansainvälisyys, terveet elämäntavat sekä ympäristön ja elämän kunnioittaminen. (Laki nuorisotyöstä 2006.)

Helsingin kaupungin tekemän nuorisotyön tavoitteena on tarjota nuorille teke mistä, virikkeitä ja sisältöä elämäänsä. Toiminta painottaa nuorten kasvua aktiivisiksi kansalaisiksi. Tavoitteeseen pyritään järjestämällä palveluja kaikenlaisille nuorisoryhmille ja nuorille. (Helsingin kaupungin nuorisoasiainkeskus toimintakertomus 2012, 5.) Seurakunnan kasvatuksen tehtävä perustuu kokonaisvaltaiseen käsitykseen ihmisestä. ”Nuorisotyön lähtökohtana on jokaisen lapsen ja nuoren oikeus kehittyä, kokea oppimisen iloa ja saada tukea omaan kasvuunsa. Kirkon kasvatustyössä halutaan suojata pitkää lapsuutta ja hidasta kehitystä: ne nähdään lapsen parhaana.” (Suomen evankelis-luterilainen kirkko 2012, 4–8.)

Vapaa-ajan merkitys on nykypäivänä nuorten identiteetin ja kasvun kannalta huomattava (Mönttinen 2011, 21). Vuonna 2009 julkaistu Nuorten vapaa-ajan tutkimus korostaa, että nuorten hyvinvoinnin kannalta vapaa-ajan mielekkyys on tärkeää. Nuoruusvuosien tuomat kiireet ja paineet, jossa opiskelu, työ, itsenäistyminen ja perheen perustaminen vievät paljon aikaa, heijastaa vapaa-ajan tärkeyttä. Vapaa-ajan laatu on tärkeämpää kuin määrä. Nuorten sosiaalinen kanssakäyminen on siirtynyt yhä enemmän vapaa-ajalle oman perheen sijaan. Vapaa-ajan vieton vapaaehtoisuus vaikuttaa siihen miten tyytyväisiä nuoret ovat vapaa-aikaansa. Nuorten tulee saada osallistua ja vaikuttaa heitä koskeviin asioihin, silloin nuori tulee kuulluksi ja kokee mielipiteensä olevan arvokas. Tämän kautta nuori hahmottaa, että hänellä on mahdollisuus vaikuttaa omiin asioihinsa, joka puolestaan parantaa nuoren elämänhallintaa ja ehkäisee syrjäytymistä. (Huttunen & Korkiakoski 2009, 16–18.) Nuorisobarometri 2009 mukaan nuorten käsitys sanasta harrastus nähdään arvokkaana ja oman hyvinvoinnin kannalta itseisarvoisen tärkeänä osana elämää ja yhteiskuntaa (Myllyniemi 2009, 21).

Syrjäytyminen johtuu usein yksinäisyydestä ja yhteisön ulkopuolelle jäämisestä (Siivonen, Kotilainen & Suoninen 2011, 45). Lasten ja nuorten syrjäytymisen ehkäisy on aloitettava ajoissa. Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen 2013 Kansallinen syntymäkohortti 1987 –tutkimusraportissa on seurattu yli 60 000 lasta sikiökaudelta vuoden 2008 loppuun saakka. Seurannassa selviää, kuinka hyvinvointi eriytyy. Hyvinvointiin liittyvät ongelmat kuten kouluttamattomuus, mielenterveys- sekä toimeentulo-ongelmat, kasautuvat. Seurannassa olleista nuorista joka viidennellä ei ole toisen asteen koulutusta, ja joka viides ikäluokastaan on käyttänyt psykiatrian erikoissairaanhoidon palveluita tai psyykenlääkkeitä ennen aikuisikää. Joka neljäs on kärsinyt toimeentulo-ongelmista tai jäänyt kiinni lain rikkomisesta. Sosioekonominen ja alueellinen eriarvoisuus tulee myös huomioida, tämän päivän Suomessa se on huomattavan suurta. Ongelmat pe-riytyvät myös usein sukupolvelta toiselle. Lasten ja nuorten hyvinvointi eriytyy voimakkaasti heidän vanhempensa koulutuksen ja sosioekonomisen aseman mukaan. Vanhempien terveydelliset ja taloudelliset ongelmat heijastuvat usein lasten myöhempään hyvinvointiin. Koska lasten ja nuorten hyvinvointi rakentuu arjessa, on oleellista, että eri kehitysympäristöt kuten päivähoito, koulu, harrastukset ja vapaa-ajan toiminta tukevat heidän hyvinvointiaan sekä vahvistavat sen tekijöitä. (Terveiden ja hyvinvoinnin laitos 2013.)

Nuorisotyö pyrkii vastaamaan syrjäytymisen ehkäisemiseen järjestämällä kaikil-le avointa ja monipuolista nuorisotoimintaa, jolla pyritään luomaan yhteisöllisiä ja turvallisia harrastusympäristöjä. Suomessa nuorisotyötä ohjaa nuorisolaki ja koko toiminta kuuluu opetusministeriön toimialueeseen. (Helsingin kaupungin nuorisoasiainkeskuksen toimintakertomus 2012, 20–21.)

Nuorten osallistuminen nuorisotyöhön perustuu vapaaehtoisuuteen. Nuoret tu-levat mukaan toimintaa vapaa-ajallaan, omasta halustaan. Luonteeltaan nuori-sotyö poikkeaa paljon lakisääteisestä peruskoulusta. Joka tapauksessa nuoriso-työ koetaan kuitenkin lähes aina kasvatustyöksi, koska siihen liittyy paljon sa-moja piirteitä. (Mönttinen 2011, 5.) Nuorisokasvatus on nuorten tukemista ja rinnalla kulkemista. Nuorten myönteiselle kehittämiselle halutaan tarjota mah-dollisimman hyvät puitteet. (Hämäläinen 2010, 176.) Nuorisokasvatus tasapai-nottelee nuoren vapaasti kehittyvän persoonan ja kasvatuksellisen ohjaamisen

välillä. Tästä syntyy pedagoginen paradoksi. Toisaalta halutaan, että nuori kehittyä itsenäisesti omaksi persoonaksi, mutta kasvua halutaan kuitenkin ohjata oikeaan suuntaan. (Hämäläinen 2012, 177.)

Nuorten kasvattaminen on tänä päivänä psyykkisesti entistä vaativampaa. Nuoret ovat kohdanneet 2010-luvulla joukon muutoksia, jotka luovat muutospainetta myös nuorisotyölle. Tämän takia on tärkeää, että nuorisotyössä sekä työntekijöiden ammattitaidossa on tapahtunut monenlaisia muutoksia. (Komonen, Suurpää & Söderlund 2012, 11.) Nuorisotyöllä on oma teoreettinen tausta. Yhdeksi nuorisokasvatuksen taustateoriaksi on ehdotettu sosiaalipedagogiikkaa. Sosiaalipedagogiikalla on nuorisotyön kasvatuksellinen luonne sekä osallistuminen, elämänhallinta ja osallisuus käsitetään asioiksi, joihin nuori kasvaa tietyn prosessin kautta. Sosiaalipedagogiikan kehityksessä nuorisotyö näyttäytyy edellä mainittujen kasvuprosessien tukemiseen kohdistuvana yhteiskunnallisena kasvatustyönä. (Hämäläinen 2010, 187.)

Ruohonjuuritasolla tehtävässä nuorisotyössä mukana olevat ammattilaiset ovat avainasemassa näkemässä nuorten tarpeita ja sitä kautta vastaamassa heidän tarpeisiinsa. Nuorten parissa työskentelevien ammattilaisten rooli on suuri, he toimivat nuorille roolimalleina, mutta ovat myös heitä tukevia, auttavia ja kannustavia aikuisia. Aikuinen toimii rajojen asettajana ja kasvattajana, päävastuu on kuitenkin aina ensisijaisesti nuoren huoltajilla. Kuitenkin vapaan kasvatuksen lisääntyessä on tärkeää, että mikäli koti ei pysty asettamaan nuorelle rajoja, tehtävä lankeaa nuorten parissa työskentelevälle ammattilaiselle. (Kempainen 1999, 2.)

Jokaisella työyhteisöllä ja työntekijällä tulisi olla selkeä kuva työlle asetetuista tavoitteista. Tällöin työn prioriteetit ovat selkeämmin hahmotettavissa ja oikeanlaisten työmuotojen valinta helpottuu. Aluekohtaiset erot tulee ottaa huomioon, sillä ne ovat isoin tekijä, joka määrittää omalta osaltaan työn sisältöä. Jokaisessa kunnassa, järjestössä ja seurakunnassa on erilaisia tapoja ja menetelmiä tehdä nuorisotyötä. (Hirvonen 2009, 56–58.) Julkisella sektorilla keskeisimpiä nuorisotyön toimintamuotoja ovat avoin toiminta joka usein sijoittuu nuorisotaloille, pienryhmätoiminta joka voi sijoittua myös talotoiminnan ulkopuolelle ja

erityisnuorisotyö joka on usein fyysisesti liikkuvampaa. (Kemppinen 1999, 39.) Seurakunnissa nuorisotyön toimintamuotoja ovat raamattupiirit, leirit ja retket, nuorten illat ja isostoiminta, nämä ovat usein vakiintuneita työmuotoja (Suomen evankelis-luterilainen kirkko 2012, 20–25).

2.2 Nuorisotyön lähtökohdat ja historia

2.2.1 Kirkollinen nuorisotyö

Suomen evankelis-luterilaisella kirkolla on neljä perustehtävää: kasvatus, julistus, lähetys ja palvelu. Jokainen perustehtävästä toteutuu seurakunnan kaikessa toiminnassa. Seurakuntien toiminta lasten ja nuorten parissa on ammentanut osaamisensa lähinnä kristillisen kasvun tukemisesta. (Suomen evankelis-luterilainen kirkko 2012, 13.) Nuorisotyön lähtökohtana ja peruseriaatteena on Jeesuksen antama kaste- ja lähetyskäsky, jonka hän antoi opetuslapsilleen juuri ennen taivaaseenastumista:

Jeesus tuli heidän luokseen ja puhui heille näin: ”Minulle on annettu kaikki valta taivaassa ja maan päällä. Menkää siis ja tehkää kaikki kansat minun opetuslapsikseni: kastakaa heitä Isän ja Pojan ja Pyhän hengen nimeen ja opettakaa heitä noudattamaan kaikkea, mitä minä olen käskenyt teidän noudattaa. Ja katso, minä olen teidän kanssanne kaikki päivät maailman loppuun asti.” (Matt. 28:18–20.)

Suomen evankelisluterilaisessa kirkossa on hyvin vahvat perinteet nuorisotyössä. Nuorisotyö on oma työalansa, näihin virkoihin koulutetaan omat ammattilaiset. Tärkeimpänä nuorisotyön sisältönä voidaan kuitenkin pitää kirkon kasteopetukseen liittyvää rippikoulua. (Launonen & Pesonen 2005, 268.) Vuonna 2012 rippikoulun kävi 15-vuotiaiden ikäluokasta 83 prosenttia. Osuus pysyi samana edellisvuoteen verrattuna. Kun mukaan lasketaan myöhemmällä iällä rippikoulunsa käyneet, luku nousee 85,6 prosenttiin. (Tilastokeskus 2013.)

1800–1900-luvun taitteessa kirkollista nuorisotyötä tehtiin paljon järjestöpohjalta. 1920-luvulla työ alkoi levitä seurakuntiin: tällöin perustettiin nuorisoteologin virkoja sekä nuorisopiirejä. Työntekijöille järjestettiin koulutusta parin viikon mit-

taisina kursseina, sekä samalla suunniteltiin seurakuntaopiston perustamista. Lopulta 1940-luvulla kasvoi suuri tarve saada nuorisotyöhön koulutettua työvoimaa, jolloin seurakuntaopisto perustettiin Järvenpäähän. Seurakuntaopisto aloitti nuorisotyöntekijöiden kouluttamisen vuonna 1949. (Launonen & Pesonen 2005, 269–273.)

”Pohjimmiltaan seurakunnan ja kirkon nuorisotyö on diakoniatyötä, vain eri työnimikkeellä.” Diakonia tarkoittaa lähimmäisenrakkaudesta kumpuavaa palvelu- ja auttamistyötä. (Suomen evankelis-luterilainen kirkko 2012, 14–15.) Elomaa (1987), kirjoittaa kirkon nuorisotyön tehtävästä seuraavasti: Tehtävänä on auttaa nuorta uskomaan kolmiyhteiseen Jumalaan ja jäsentämään usko omaan elämäkokonaisuuteen niin, että hän voi elämässään kokea Jumalan läheisyyttä sekä sitoutua ja osallistua Jumalan tahdon toteuttamiseen. (Elomaa 1987, 71.)

2.2.2 Kunnallinen nuorisotyö

1970-luvulla kuntien rooli nuorten oman toiminnan edellytysten luojana korostui ja kunnat alkoivat tukea nuorisjärjestöjä taloudellisesti. Järjestöt järjestivät toimintaa ja rakensivat nuorisotiloja. Kunnalla ei tässä vaiheessa ollut vielä muunlaista toimintaa kuin harrastustoimintaa joka liittyi vahvasti nuorisokahviloihin. 1980-luvulle siirryttäessä siihen asti aktiivinen nuorisjärjestötoiminta hiipui ja muuttui yksilökeskeisemmäksi ja kulutushaluisemmaksi. ”Tällöin kunnan nuorisotyö toimi kahdella eri tavalla; suhde aktiivisesti toimivaan nuorisoon oli vaikeaa ja perinteinen työnjako (kunta edellytysten luojana ja nuorisjärjestöt toimijana) ollut enää toimivaa ja toisaalta kuntien nuorisotyö suuntautui osittain nuorten syrjäytymisen ehkäisyyn tehden yhteistyötä sosiaali-, terveys- ja koulutoimen kanssa. (Silvennoinen 2001, 23.)

1990-luvulla koettu talousahdinko ja sosiaalisten ongelmien kasvu loivat käsitteen syrjäytyvistä nuorista. Työ kuntien nuorisotoimessa jatkui edelleen palveluvan toiminnan tarjoamisena, mutta keskittyi talousahdingon jälkeen enemmän sosiaalisten ongelmien ennaltaehkäisyyn. Kunnan nuorisotyö on tarkoitettu kai-

kille nuorille ja sen keskeisin tarkoitus on ennaltaehkäistä heidän ongelmiaan. (Silvennoinen 2001, 23.) Siirryttäessä 2000-luvulle nuorisotyön kenttä kipuili muutospyörteen kourissa. Edeltävän vuosikymmenen lama jätti ”karun jäljen nuorisotyöhön.” Tapahtunut muutos tiukensi otettaan nuorisotyöstä, vaikkakin talouden elpymistä oli havaittavissa. Laman seurauksena oltiin purettu ja karsittu resursseja nuorisotyön kentältä ja uudelle vuosituhannelle siirryttäessä oli aika alkaa kursimaan sitä kasaan. Syrjäytymisen ehkäisyn rinnalle tuli muitakin näkökulmia, ”ammattilliset nuorisotyöntekijät alkoivat uskoa, että ammatilliselle nuorisotyölle ja koko nuorisotyöjärjestelmälle on vakiintumassa oma paikkansa suomalaisessa yhteiskunnassa ja myös laajemmassa eurooppalaisessa järjestelmässä.” Sanotaan että lama jätti jälkensä nuoriin, mutta se jätti syvän jälkensä myös nuorisotyöhön. (Soanjärvi 2011, 9.)

2.3 Lamavuosien vaikutukset kuntien ja seurakuntien nuorisotyöhön

Lamavuosilla oli monenlaisia vaikutuksia nuorisotyöhön. Valtion tukea nuorisotyölle leikattiin rajusti 1990-luvulla, vaikka nuorisotyön tarve koko yhteiskunnassa on vain kasvanut. Nuorisotyön jo ennestään pienien resurssien leikkaaminen vaikutti huomattavasti voimakkaammin nuorisotyöhön, kuin suurempiin toimialueisiin. (Cederlöf 1998, 11.) Seurakunnissa ja kunnissa toimintaresurssit kapeenivat ja henkilöstöä vähennettiin, seurakunnissa oli taloudellisia vaikeuksia. Tämä vaikutti myös negatiivisesti lapsi- ja nuorisotyöntekijöiden ammattiryhmiin, joissa henkilöstön vähentäminen oli usein helpoimmin toteutettavissa. (Kallinen & Huttunen 2005, 307.) Eduskunnassa eräässä talousarvioaloitteessa Laman Vuonna 1992 perusteltiin vähennyksiä sillä, että nuorten vanhemmat ovat innokkaita vapaaehtoisia työntekijöitä järjestämään harrastuksia ja virikkeitä nuorisolle, tällöin nuorisotyötä varten ei tarvita kunnallista henkilökuntaa (Cederlöf 1998, 9). 1990-luku muutti julkisen sektorin nuorisotyötä. Työntekijöitä vähennettiin, mutta samalla toiminnan laatua pyrittiin kuitenkin parantamaan. Nuorisotyön tarpeet kohdistuivat laman myötä yhä enemmän nuorten syrjäytymistä ehkäiseviin työmuotoihin ja työtapoihin. Kun yhtä aikaa kaikkien eri sektorien nuorisotyötä tekevien resurssit vähenevät, synnytti tämä paineen verkostoitumiseen ja yhdessä toimimiseen eri toimijoiden kanssa. Seurakunnan nuorisotyöstä tuli

haluttu yhteistyökumppani kunnan nuorisotyön, koulun kuin myös kolmannen sektorin toimijoidenkin keskuudessa. Tämä verkostotyöskentely tuotti uusia työmenetelmiä, joilla pyrittiin tukemaan nuorten kasvua ja ehkäisemään nuorten syrjäytymistä. (Kallinen & Huttunen 2005, 307–308.) Samaan aikaan yhteisöllisen ja yhteiskunnallisen osaamisen tarve lisääntyi. Nuorisotyönohjaajan sosiaalisen työn taidot, diakoninen ja monikulttuurinen kasvatustyö, verkostotyö, mediakasvatus ja osallistamisen- ja vaikuttamisen taidot näkyivät myös painopistealueina ammattikorkeakoulututkintojen sisällöissä joita tehtiin lama-aikana ja sen jälkeen. (Launonen & Pesonen 2005, 270–271.)

2000-luvulla seurakuntien nuorisotyö on laajentunut useaan suuntaan. Yhteistyö kotien ja muiden nuorisotyötä tekevien toimijoiden kanssa on vakiinnuttanut paikkansa osaksi nuorisotyön arkea. (Kallinen & Huttunen 2005, 309–310.) Kuitenkin on tärkeä huomioida, että usein onnistunut yhteistyö vaatii joko vankan vakiintuneen käytännön tai henkilökohtaisen vuorovaikutussuhteen. Kaikkien osapuolten on oltava yhtä mieltä siitä, kuinka yhteistyötä lähdetään vakiinnuttamaan ja viemään eteenpäin (Kauppila 2000, 61–62.)

3 OULUNKYLÄN SEURAKUNTA JA HELSINGIN KAUPUNGIN NUORISOASIAINKESKUS

Yhteistyökumppaneiden keskeisimmät toimijat nuorisotyön kentällä ja asuinalueiden nuorten lukumäärät vuonna 2012: Maunulan nuorisotalolla työskenteli tuolloin kolme nuoriso-ohjaajaa ja alueella asui 627 9–17-vuotiasta nuorta (Maunulan nuorisotalon aluekartoitus 2012, 2). Oulunkylän nuorisotalolla työskenteli neljä nuoriso-ohjaajaa ja alueen 9–17-vuotiaiden nuorten osuus väestöstä oli 1200 (Oulunkylän nuorisotalon aluekartoitus 2012, 2). Koskelan nuorisotalon alueella asuvien 9–17-vuotiaiden nuorten osuus oli 251 ja talolla työskenteli kolme nuoriso-ohjaajaa (Koskelan nuorisotalon aluekartoitus 2012, 2). Oulunkylän seurakunnassa työskenteli kolme nuorisotyönohjaajaa, yhdeksän lapsityönohjaajaa sekä yksi rippikoulutyöstä vastaava seurakuntapastori ja kaksi varhaisnuorisotyön seurakuntapastoria (Oulunkylän seurakunta 2012). Seurakunnan piiriin kuului 6909 0–20-vuotiasta lasta ja nuorta (Oulunkylän seurakunnan toimintakertomus 2012).

3.1 Oulunkylän seurakunta

Oulunkylän seurakunta kuuluu Malmin rovastikuntaan ja Malmin rovastikunta kuuluu Helsingin hiippakuntaan. Oulunkylän seurakunta on pohjoishelsinkiläinen keskisuuri seurakunta, jossa on noin 20 000 jäsentä. Alueista keskeisimmät ovat Oulunkylä, Patola, Maunula, Pirkkola, Metsälä, Veräjämäki, Käpylä ja Koskela. Asukkaita seurakunnan alueella on yli 30 000. Väkirikkaimmat alueet ovat Patola, Käpylä ja Maunula. Helsingin seurakuntien nuorisotyö on Helsingin seurakuntayhtymän alaista toimintaa. Kuitenkin jokainen seurakunta toimii itsenäisesti tehden oman toimintasuunnitelmansa oman budjettinsa puitteissa. Seurakuntien nuorisotyö on melko samanlaista seurakunnasta toiseen siirryttäessä sen luonteesta johtuen. (Ryhmähaastattelu 1 2012.)

Pääkirkkona Oulunkylän seurakunnassa toimii Oulunkylän vuonna 1972 valmistunut kirkko, jossa sijaitsevat kirkon lisäksi seurakuntasali, kirkkoherranvirasto sekä muita toiminta- ja työskentelytiloja. Muut alueen kirkot sijaitsevat Käpyläs-

sä ja Maunulassa. Oulunkylän alueella on pääkirjon lisäksi vielä Oulunkylän vanha puukirkko, joka on vuodesta 1905 ollut suosittu toimituskirkko. Käpylässä sijaitsee myös Kalervonkadun toimitila ja Kakkosen nuorisotila. Koskelan puolella ovat Voudintien kerhotila ja Kunnalliskodintien kerhotila. Lisäksi Koskelan sairaalan kappelissa toimitetaan Oulunkylän seurakunnan toimesta messu keran kuukaudessa. Maunulassa sijaitsee vanha seurakuntakoti, jota käyttävät nuoret, nuoret aikuiset ja ruotsinkielinen seurakunta. (Oulunkylän seurakunnan visio 2012.) Nuorten toimipaikkoina toimivat ensisijaisesti nuorisotila Kakkonen ja Maunulan seurakuntakoti (Oulunkylän seurakunta i.a.b).

0–10-vuotiaat	2021
11–20-vuotiaat	2154
21–30-vuotiaat	2734

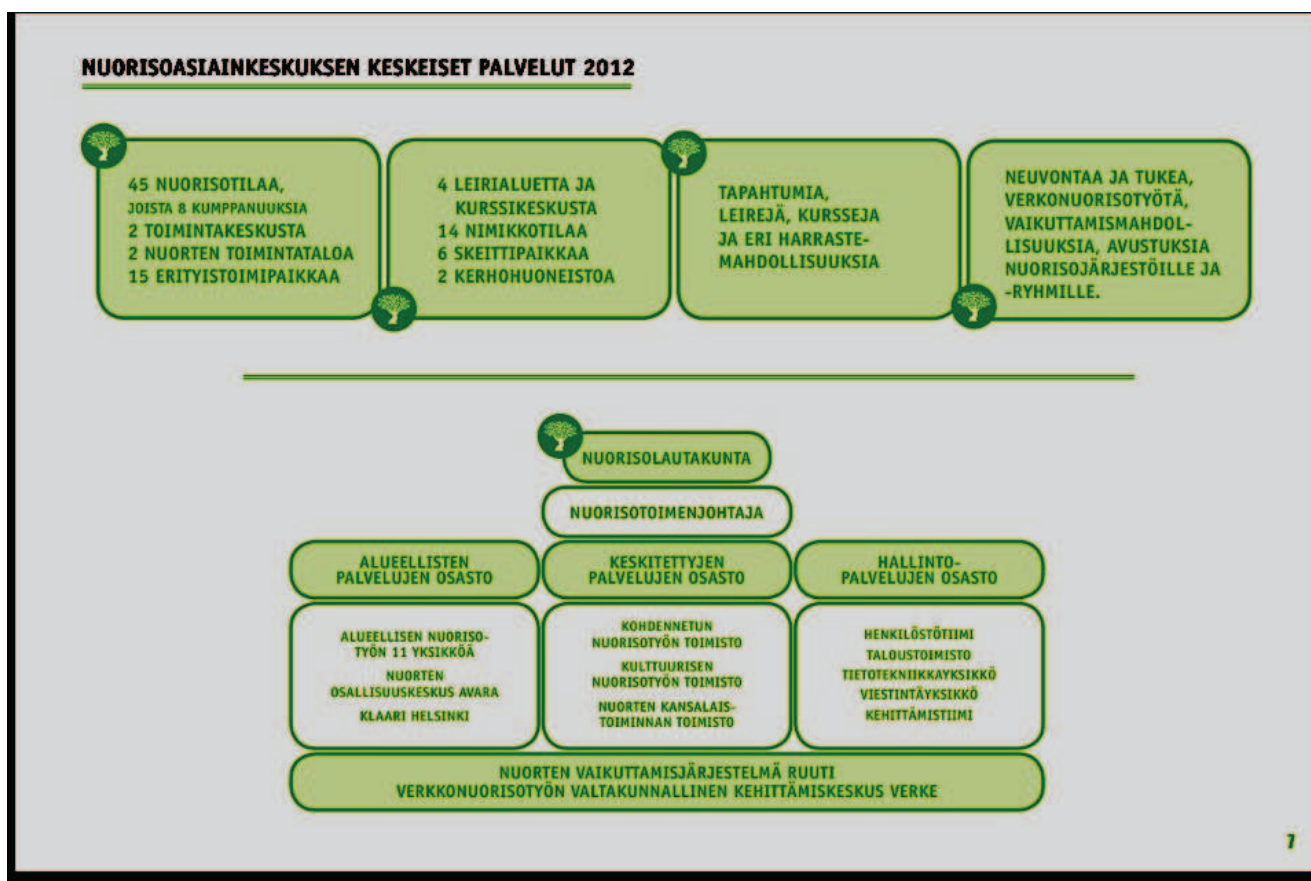
TAULUKKO 1. Oulunkylän seurakunnan 0–30-vuotiaat jäsenet ikäryhmittäin vuonna 2012 (Oulunkylän seurakunnan toimintakertomus 2012, 3).

Oulunkylän seurakunnassa toimii 46 työntekijää joista neljä toimii nuorisotyönohjaajan nimikkeellä. Seurakunnassa toimii myös pappeja, joille on määritetty varhaiskasvatukseen, nuorisotyöhön ja rippikoulutyöhön liittyviä tehtäviä. (Oulunkylän seurakunnan toimintakertomus 2012, 3.) Seurakunnan nuorisotyössä toimii myös useita vapaaehtoisia, joista useimmat toimivat ilman palkkiota sekä isokoulutuksen käyneitä entisiä isosia joille maksetaan tuntipalkkaa (Ryhmähaastattelu 1 2012).

3.2 Helsingin kaupungin nuorisoasiainkeskus ja alueellisten palveluiden osasto

Helsingin nuorisotoimi kuuluu kaupungin organisaatiossa sivistystoimen alaisuuteen ja se organisoituu kolmeen osastoon (Kuvio 1), joista yksi tuottaa hallinnon tukipalvelut (hallinto-osasto= Halpo) ja kaksi (Alueellisten palveluiden osasto =Alpo) ja (Keskitettyjen palveluiden osasto =Kepo) jotka vastaavat ruo-

honjuuritasolla tapahtuvasta operatiivisesta toiminnasta sekä sen kehittämises-
tä. Virastolla on yhteensä n. 400 virka- tai työsopimussuhteista työntekijää, jois-
ta suurin osa toimii ohjaustyössä. (Helsingin kaupungin Nuorisoasiankeskus
2012.) Pohjoinen ja Keskinen nuorisotyöyksikkö kuuluvat alueellisten palvelui-
den osastoon (Ryhmähaastattelu 1 2012).

KUVIO1. Helsingin nuorisoasiainkeskuksen organisaatiokuvaus (Helsingin kaupungin nuorisoasiainkeskus toimintakertomus 2012, 7).

Helsingin nuorisoasiainkeskuksen päämääränä on tarjota nuorille monipuolista kulttuuri- ja harrastepalveluja, edistää heidän yhteiskunnallista osallisuuttaan sekä tarjota nuorille tukea ja neuvontaa. Kaikessa toiminnassa tarkoituksena on tuottaa yhdessä nuorten kanssa nuorille palveluja. Nuorisoasiainkeskuksen toiminta-ajatuksena on tukea nuorten kasvua aktiivisiksi kansalaisiksi ja innostaa

heitä löytämään itselleen sopivat tekemisen muodot ja olemisen tilat (Helsingin kaupungin nuorisoasiainkeskus toimintakertomus 2011, 5–6).

”Nuorisoasiankeskuksen arvot ovat, asukaslähtöisyys, ekologisuus, yrittäjämielisyys, oikeudenmukaisuus, taloudellisuus, turvallisuus sekä elämisen ilo. Nuorisoasiainkeskuksen oma arvo on elämisen ilo, muuten arvot noudattavat kaupungin yhteisiä arvoja. Elämisen ilolla tarkoitetaan muun muassa jokaisen nuoren oikeutta nuorisotyön ja nuorten tuottamiin yhteisiin elämyksiin sekä yhdessä tekemisen riemuun.” (Helsingin kaupungin nuorisoasiainkeskuksen toimintakertomus 2012, 8.)

Alueellisen nuorisotyön perustan muodostavat 11 nuorisotyöyksikköä, joissa on yhteensä 42 erilaista ja monimuotoista nuorisotilaa (Helsingin kaupungin nuorisoasiankeskuksen toimintakertomus 2011, 5). Nuorisotaloilla on vakiintunut asema omalla alueellaan. Talot ovat usein sijainniltaan keskeisillä paikoilla, esimerkiksi kirjaston tai koulun läheisyydessä, ja ne ovat muotoutuneet nuorten kohtaamispaikoiksi. (Helsingin nuorisoasiainkeskus 2014.)

Alueellisten palveluiden osasto (Alpo) huolehtii nuorten elämänhallinnan tukemisesta ja edistää heidän yhteisöllisyyttään sekä yhteiskunnallista osallistumista. Alueellisen nuorisotyön perustehtävän kuvauksen mukaan, Alpo tukee nuoria muuttuvassa maailmassa aktiiviseen kansalaisuuteen. Perustehtävän kuvauksessa nuorisotyöntekijä esitellään nuorten innostajana, oman toimintaympäristönsä asiantuntijana sekä monimuotoisen nuorisotyön osaajana. Nuorisotyöntekijät organisoivat ja kehittävät toimintaa nuorten sekä kumppaneiden kanssa yhdessä. Lähialueen nuorisotyössä nuortentilat ja toimintaryhmät kuvataan nuorille mahdollisuutena monipuoliseen harrastetoimintaan, ja paikkaan, jossa nuori voi kokea osallisuutta sekä yhteisöllisyyttä sekä saada kasvulleen tavoitteellista tukea vapaa-ajalla. (Helsingin kaupungin nuorisoasiankeskuksen alueellisten palveluiden osasto 2014.)

Pohjoisen nuorisotyöyksikön nuorisotaloista kaksi, Maunulan ja Oulunkylän nuorisotalot, sekä Keskisen nuorisotyöyksikön taloista yksi Koskelan nuorisotalo kuuluivat tutkimukseni kohderyhmään. Pohjoinen nuorisotyöyksikkö (PoNy) si-

jaitsee kaupungin Pohjoispuolella lähellä Vantaan rajaa. Nuorisotyöyksikön alueeseen kuuluu useita kaupunginosia; Torpparinmäki, Tuomarinkartano, Paloheinä, Pirkkola, Itä-Pakila, Länsi-Pakila, Maunula, Metsälä, Patola ja Oulunkylä. (Helsingin kaupungin nuorisoasiankeskus 2012.) Nuorisotyöyksikössä oli syksyllä 2012 haastattelujen toteuttamisen aikana 13 nuorisotyöntekijän täytettyä vakanssia käytössä (Ryhmähaastattelu 1 2012). Keskiseen nuorisotyöyksikköön (Keny) kuuluvat Arabian, Koskelan, Pasilan, Viikin ja Pihlajamäen nuorisotalot, sekä Pihlajiston kerhohuoneisto ja Kumpulän kumppanuustalo (Helsingin kaupungin nuorisoasiankeskus 2013).

Maunulan nuorisotalo sijaitsee keskeisellä paikalla Maunulan ala-asteen kanssa samoissa tiloissa. Vieressä ovat myös Maunulan yläaste ja lukio sekä Maunulan kirkko ja leikkipuisto. Maunulan nuorisotalolla työskenteli tutkimuksen aikaan kolme nuoriso-ohjaajaa. Oulunkylän nuorisotalo sijaitsee Oulunkylän työväenopiston kanssa samassa rakennuksessa. Vieressä on Oulunkylän ostoskeskus, kirjasto, terveysasema, leikkipuisto ja Oulunkylän kirkko sekä kirkkoherranvirasto. Tutkimuksen aikana Oulunkylän nuorisotalolla työskenteli neljä nuoriso-ohjaajaa. Koskelan nuorisotalo sijaitsee asustusalueen sydämessä. Vieressä toimii leikkipuisto, Suur-Suon sairaala, jonka alueella on myös Oulunkylän seurakunnan kirkko sekä seurakunnan Voudintien kerhohuone. Koskelan nuorisotalolla työskenteli kolme työntekijää tutkimuksen teko hetkellä. (Ryhmähaastattelu 1 2012.)

Vuonna 2012 Pohjoisen nuorisotyöyksikön nuorten käyntikerrat olivat 24 997 (Helsingin kaupungin nuorisoasiankeskuksen toimintakertomus 2012, 21). Joista Maunulan nuorisotalon osuus oli 4883 ja Oulunkylän nuorisotalon osuus 8724 (Pohjoisen nuorisotyöyksikön toimintakertomus 2012, 4). Keskisen nuorisotyöyksikön nuorten käyntikerrat olivat 66 591 (Helsingin kaupungin nuorisoasiankeskuksen toimintakertomus 2012, 21). Joista Koskelan nuorisotalon osuus oli 10 130 (Keskisen nuorisotyöyksikön toimintakertomus 2012, 5).

ALUE	MAUNULA	OULUNKYLÄ	KOSKELA
9–12v.	254	458	106
13–17v.	373	742	145
YHTEENSÄ	8661	13 675	3325

TAULUKKO 2. Maunulan, Oulunkylän ja Koskelan nuorisotalojen toiminta-alueen väestörakenne. (Oulunkylän nuorisotalon aluekartoitus 2012, 2; Maunulan nuorisotalon aluekartoitus 2012, 2; Koskelan nuorisotalon aluekartoitus 2012, 2.)

4 NUORISOTYÖ OULUNKYLÄN SEURAKUNNASSA JA HELSINGIN KAUPUNGIN NUORISOASIAINKESKUKSESSA

4.1 Oulunkylän seurakunnan varhaiskasvatus- ja nuorisotyö

Oulunkylän seurakunta tarjoaa nuorille monipuolista ja mielekästä toimintaa. Seurakunnassa on myös mahdollisuus pohtia hengellisiä asioita ja jokaisen nuoren elämään liittyviä kysymyksiä yhdessä muiden nuorten ja työntekijöiden kanssa. Rippikoulujen kautta nuorisotyönohjaajat tavoittavat suurimman osan seurakunnan 13–17-vuotiaista nuorista. (Ryhmähaastattelu 1 2012.)

Nuorisotyön tavoitteena on pysyä ajan hermolla. Seurakunnassa toteutetaan ajatusta ”jokaiselle jotakin”. Tämän periaatteen pohjalta seurakunta pyrkii tarjoamaan monipuolista ohjelmaa ja tekemistä alueen 7–30-vuotiaille nuorille ja nuorille aikuisille. Myös nuoret saavat halutessaan olla mukana suunnittelemassa oman seurakuntansa toimintaa. (Oulunkylän seurakunta 2012, 5–6; Ryhmähaastattelu 1 2012.) Nuorisotyönohjaajat tekevät työtään kirkollisen ja seurakunnallisen-, pedagogisen-, yhteisöllisen- sekä kehittämisosaamisen kautta. Kirkollinen ja seurakunnallinen osaaminen on yhteistä kaikille kirkon virassa tai työtehtävässä työskenteleville työntekijöille. Se muodostaa pohjan kirkon työntekijän identiteetille. (Launonen & Pesonen 2005, 268–269.)

Varhaisnuorisotyötä tehdään 7–14-vuotiaiden nuorten parissa. Heille on tarjolla messuja, retkiä, leirejä, iltapäiväkerhoja, pyhäkouluja ja muita tapahtumia. Myös sukupuolisensitiivinen näkökulma on otettu työssä huomioon ja tytöille sekä pojille järjestetään myös omaa toimintaa. Tavoitteena on tarjota laadukasta, osallistavaa ja mielekästä tekemistä kouluikäisille lapsille. (Oulunkylän seurakunta i.a.a)

Nuorille 14-vuotiaasta ylöspäin, seurakunnan nuorisotyönohjaajat järjestävät myös monenmuotoista viikkotoimintaa. Avointa toimintaa, ohjelmallista iltatoimintaa, isokoulutusta ja leirejä. Nuorten kanssa pyritään nuoren näkemiseen ja kohtaamiseen arjessa sekä vastavuoroiseen ja levolliseen kanssakäyntiin. (Ou-

lunkylän seurakunta i.a.a) Nuorten iltojen pitämistä ja niihin osallistumista helpottaa se, että toiminnoille on rakennettu selkeä runko, joka pysyy aika samana viikosta toiseen. Sisältö voi vaihdella ohjaajien tai nuorten toiveiden tai kirkkovuoden mukaan. (Ryhmähaastattelu 1 2012.)

Seurakunnassa järjestetään isoskoulutuksia edellisenä kesänä ripille päässeille oman seurakunnan nuorille. Isoskoulutukseen kuuluu säännöllisiä tapaamisia ja osallistumista seurakunnan toimintaan sekä vapaaehtoisena työntekijänä toimimista muun muassa messuissa ja erilaisissa nuorten illoissa. Suurimmassa osassa seurakunnista isostoiminta on nuorisotyön ydin, joissain jopa sen ainut muoto. Oulunkylän seurakunnassa isostoiminta on myös iso osa nuorisotyötä. (Ryhmähaastattelu 1 2012; Porkka 2005, 85.) Isostoiminnasta on kehittynyt valtavasti suosittu työmuoto, johon nuoret hakeutuvat vapaaehtoisesti ja johon he sitoutuvat. Isosten osaamista on opittu arvostamaan rippikoulutyön lisäksi myös seurakunnan muussakin leirityössä ja työmuodoissa. Työnkuvan laajenemisen seurauksena, vastaan on tullut uusia haasteita ja vaatimuksia isosten koulutukselle, kuitenkin tehden siitä samalla koko seurakunnan asian. (Porkka 2005, 85–87.) Isostoiminta voidaan nähdä rippikoulutyön menestyksen syynä että seurauksena. Oulunkylän seurakunnassa isoskoulutuksen käyneiden nuorten on mahdollista toimia apuohjaajina varhaisnuorten toiminnassa. Esimerkiksi erilaisien kerhojen ohjaaminen ja suunnitteleminen kerran viikossa voi olla yhden nuoren työtehtävä. Ja työstä maksetaan nuorelle rahallista korvausta. Tällöin toimintaa ylläpitävät nuoret nuorille ja nuoret toimivat tällöin myös vertaisnuorina toisille nuorille. (Ryhmähaastattelu 1 2012.)

4.2 Helsingin kaupungin alueellinen nuorisotyö

Alueellisen nuorisotyön keskeisin asiakasryhmä ovat 10–17-vuotiaat lapset ja nuoret, erityisenä painopisteenä työssä ovat 13–17-vuotiaat nuoret. Palvelutarjonta muodostuu nuorisotiloissa, lähiympäristöissä sekä nuorten toimintakentillä tapahtuvista toiminnoista, jossa voimavarat kohdennetaan pitkäjänteiseen ja tavoitteelliseen kasvatustyöhön nuorten vapaa-ajalla. Alueellisten palveluiden nuorisotyön ydinpalveluita ovat avoimet nuorten illat, pienryhmätoiminta, loma-

ajantoiminta, nuorten vaikuttamistoiminta ja verkkoperustainen nuorisotyö. Muita toimintoja ovat mm. erilaiset harrastekerhot, leiri- ja retkitoiminta, nuorten tapahtumat, nuorisovaihdot sekä nuorten omat projektit ja osallisuushankkeet. Jokainen nuorisotyöyksikkö suunnittelee ja räätälöi omalle alueelleen palveluja, jotka tukevat ja vahvistavat nuorten sosiaalisuutta. Näitä palveluita toteutetaan usein myös muiden hallintokuntien kanssa. (Helsingin kaupungin nuorisoasiankeskuksen alueellisten palveluiden osasto 2014.)

Helsingin kaupungin tekemä nuorisotyö voidaan jakaa kolmeen toimintakautteen: syys- ja kevätkauden lisäksi myös kesäkausi on aktiivista toiminta-aikaa. Kesäaikana toiminnan luonne muuttuu ja kesätoimintoja toteutetaan joko alueellisten palveluiden omissa kesätoimipaikoissa tai nuorisoasiankeskuksen yhteisissä kesätoimintapisteissä. Syksyn toimintakausi alkaa nuorisotaloilla yleensä syyskuun alkuun mennessä ja päättyy kesäkuun alkuun mennessä. Syys- ja kevätkaudella nuorisotalot ovat avoinna keskimäärin neljänä tai viitenä päivänä eli siis iltana viikossa maanantaista lauantaihin. (Helsingin kaupungin nuorisoasiankeskuksen toimintakertomus 2011, 16–18.)

Pohjoisessa ja Keskisessä nuorisotyöyksikössä toimitaan nuorisoasiainkeskuksen strategisten painopisteiden mukaisesti verkostoituneena alueen muiden toimijoiden ja vapaaehtoisten kanssa. Nuorisoasiankeskuksen strategisia painopisteitä tukevia tavoitteita ovat; kumppanuuksien hyödyntäminen, verkkomaailman hyödyntäminen, ryhmämuotoisen toiminnan painottaminen sekä kohde-ryhmiä määrittelevä näkökulma, työ kohdentuu nuoriin ja nuoriin aikuisiin. (Helsingin kaupunki i.a.)

Pohjoisen ja Keski-keskeiset asiakasryhmät ovat alueen 9–18-vuotiaat lapset ja nuoret sekä lasten ja nuorten vanhemmat. Lisäksi asiakasryhmään kuuluvat alueen muut asukkaat, järjestöt ja yhteistyökumppanit. PoNy:n ja KeNy:n perustehtävänä on toteuttaa alueellista nuorisotyötä toiminta-alueellaan. Kaikessa toiminnassa tähdätään nuoren kasvun tukemiseen aktiiviseen kansalaisuuteen kasvattamiseen sekä osallisuuden vahvistamiseen nuorten arjessa. (Helsingin kaupungin nuorisoasiankeskus 2012.) Nuorisotyöyksiköiden eri tiloissa on mahdollistettu monenlainen harrastaminen. Nuorille tarjo-

taan avoimen toiminnan ohella skeittausta, musiikkitoimintaa, kädentaitoja, tanssitoimintaa sekä erilaisia harrastekerhoja pienryhmille. (Helsingin kaupungin nuorisoasiankeskus 2013.) Lisäksi toiminta-alueilla järjestetään yökahvila-toimintaa viikonloppuisin osana viraston yhteistä Parempi viikonloppu – toimintaa. Nuoret saavat osallistua nuorisotaloilla päätöksien tekoon ja tätä kautta he voivat vaikuttaa alueella järjestettävään toimintaan. (Ryhmähaastattelu 1 2012.) Nuoret voivat osallistua taloja ja niiden toimintaa koskevaan päätöksentekoon, ja ruutiryhmissä nuoret voivat nuoriso-ohjaajan avustuksella ajaa itselleen tärkeitä asioita esimerkiksi omalla alueellaan. Ruuti on vaikuttamistoimintaa, joka on nuorten ja päättäjien yhdessä suunnittelema uudenlainen vaikuttamisjärjestelmä. Ruuti on tarkoitettu kaikille helsinkiläisille nuorille. (Helsingin kaupungin nuorisoasiainkeskuksen toimintakertomus 2012, 11 & 20.)

Pienryhmätoiminnassa, kuten muussakin sosiaalipedagogisessa toiminnassa, kyse on sellaisista kasvu- oppimisprosesseista, jotka vahvistavat yksilöiden toimijuutta ja elämänhallintaa. Ryhmätoiminnan avulla tuetaan nuoria selviytymään päivittäisessä arjessa, mutta myös ongelmista. Pienryhmän tavoitteena on usein lapsen tai nuoren sosiaalisten taitojen vahvistaminen, joka auttaa häntä toimimaan ikätovereidensa kanssa. Pienryhmä tarjoaa nuorelle mahdollisuuden uusiin kokemuksiin, jotka vahvistavat hänen itsetuntoaan. Ryhmässä nuoret saavat onnistumisen palautetta ohjaajilta ja muilta ryhmän jäseniltä, joka tekee nuoren sosiaalisen minäkuvan muutoksen mahdolliseksi. (Muhonen, Lallukka & Turtiainen 2009, 11–13.) Nuorisotyöntekijät ohjaavat ryhmiä yleensä itse, mukana voi olla myös vapaaehtoisia toimijoita tai vertaisohjaaja nuoria ohjaajan tukena. Vapaaehtoiset ohjaajat ovat merkittävä resurssi laajamittaiselle pienryhmätoiminnalle. Pienryhmätoimintaa voidaan käyttää myös kohdennettuna vertaistoimintana. Pienryhmissä harrastetaan nuorisotalosta riippuen mm. tanssia, kädentaitoja, musiikkia, liikuntaa tai teatteria. (Ryhmähaastattelu 1 2012.)

Verkkoperustainen nuorisotyö on tullut vuosi vuodelta yhä tärkeämmäksi osaksi nuorisotalotoimintaa, ja yksiköillä on omat verkko- ja mediaohjaajat. Lähes kaikilla nuorisotaloilla on omat facebook- sivut, joiden avulla ohjaajat tavoittavat nuoria aivan uudella tavalla. Ohjaajia tuetaan ja kannustetaan myös toimimaan

verkossa pienryhmien kanssa. Oulunkylän nuorisotalon ohjaajat ovat järjestäneet jo useamman bändi-illan ja useammat Lanit eli verkkopelitapahtuman, jossa yhteen tilaan kokoontuu nuoria omien tietokoneidensa kanssa harrastamaan lähiverkon avulla Internetissä pelattavia pelejä, järjestysvastuussa oleva pienryhmä on toteuttanut tapahtuman suunnittelun verkossa. Nuorisotalo- ja pienryhmätoiminnassa nuoret oppivat tulemaan toimeen erilaisten ihmisten kanssa, ratkomaan ristiriitatilanteita, toimimaan ryhmässä ja hoitamaan yhteisiä asioita. (Ryhmähaastattelu 1 2012.)

4.3 Seurakunnan ja kunnan erityisnuorisotyö

Tässä kappaleessa käsittelen erityisnuorisotyötä kunnan ja seurakunnan sekä Oulunkylän seurakunnan ja Helsingin kaupungin nuorisoasiainkeskuksen näkökulmasta. Käsittelen asiaa laajemmin kuin muita toimintamuotoja, koska mielestäni erityisnuorisotyö on työmuotona tärkeässä roolissa ehkäisevässä nuorisotyössä. Seurakunnan ja kunnan tavoitteissa ja visioissa sekä nuorisolaissa, on mainittu tavoite syrjäytymisen ehkäisemisestä ja toiminnan toteutuksesta sen mahdollistamiseksi. Koen myös että myös kunnan nuorisotaloilla ja seurakunnan nuorteniloissa työskentelevät nuorisotyöntekijät tekevät ehkäisevää ja korjaavaa nuorisotyötä, vaikka työtä ei kutsuta erityisnuorisotyön nimellä. Miellän ehkäisevän eli erityisnuorisotyön myös diakoniseksi nuorisotyöksi.

Raja erityisnuorisotyön ja nuorisotyön välillä ei ole selkeä. Erityisnuorisotyö suuntautuu nuoren auttamiseen, silloin kun nuorella on vaikea elämäntilanne. Lisäksi erityisnuorisotyö on luonteeltaan usein liikkuvampaa kuin perinteinen avoin toiminta. Erityisnuorisotyön tavoitteena on edistää nuoren kasvua ja sopeutumista yhteiskuntaan ja pyrkiä auttamaan vaikeassa elämäntilanteessa olevia nuoria. Pääasiassa erityisnuorisotyön auttaminen ja tukeminen kohdistuu niihin nuoriin jotka elävät niin sanotuissa riskiolosuhteissa. Se on lähimmäis-keskeistä nuorisotyötä nuorten kanssa, joiden oletetaan olevan alttiita erilaisille vaaratilanteille tai jotka ovat jo joutuneet vaikeuksiin elämässään. Erityisnuorisotyön luonne on ennaltaehkäisevää, korjaavaa ja hoitavaa. (Kempainen 1999, 44–46.) Erityisnuorisotyössä keskeisintä on nuoren sosiaalinen vahvistaminen.

Se voidaan käsittää ennaltaehkäisevän työn ytimeksi, sillä se tarkoittaa nuorille suunnattuja toimenpiteitä elämäntaitojen parantamiseksi ja syrjäytymisen ehkäisemiseksi. Nuoren elämässä riskialttiimpia kehityshetkiä ovat niin kutsutut nivelvaiheet. Nivelvaiheessa nuori voi siirtyä peruskoulutuksen piiristä jatko-opintoihin, opinnoista työelämään tai kun ase- siviilipalvelus päättyy. Myös uudelle paikkakunnalle muutto voi vaikuttaa nuoren alttiuteen jäädä palveluiden ulkopuolelle. Jos nuorella ei ole riittäviä valmiuksia tai halua hakeutua itse tarvittavien ja hänelle oikeutettujen palveluiden piiriin on hänellä mahdollisuus syrjäytyä niistä. (Laki nuorisolain muuttamisesta 2010.) Nuorisolain tavoitteen toteuttamisessa lähtökohtina ovat sellaiset yhteiskunnalliset arvot kuten yhteisöllisyys, yhteisvastuu, yhdenvertaisuus ja tasa-arvo, monikulttuurisuus ja kansainvälisyys, terveet elämäntavat sekä ympäristön ja elämän kunnioittaminen (Sosiaaliportti 2012).

Suomen evankelisluterilaisen kirkon erityisnuorisotyön yleistavoite on, että nuori kokee olevansa hyväksytty ja löytää elämälleen mielekkyyden Jumalan luomana ja lunastamana (Kirkkohallitus i.a.).

Seurakunnan erityisnuorisotyön juuret ovat ensisijaisesti palveluissa ja nuorten kohtaamisessa. Kun kirkko toteuttaa erityisnuorisotyötä, etsii se myös samalla kadottamaansa yhteyttä niihin nuoriin, jotka ovat kadottaneet yhteyden kirkkoon. Diakonian ja erityisnuorisotyön toimintanäky on sama, eli etsiä niitä, joiden hätä on suurin ja joita ei muilla tavoin auteta. Kirkon silmissä kaikki lapset ja nuoret ovat Jumalan luomina ja lunastamina hänen armonsä piirissä. (Suomen evankelis-luterilaisen kirkon keskushallinto 2007, 2.)

Erytisnuorisotyön perusmenetelmiä ovat etsivä työ, yksilötyö ja pienryhmätyö. Nuorten kohtaaminen tapahtuu usein myös toimistohuoneen ulkopuolella, nuoria kohdataan kaduilla, kouluissa ja kodeissa. Nuoren tukeminen ja rinnalla kuluminen korostuu työskentelyssä. Pitkäjänteinen työskentely nuoren kanssa mahdollistaa nuoren ohjaamisen oikeanlaisen hoidon, huollon tai harrastuksen piiriin. Erytisnuorisotyötä tehdään usein kattavan moniammatillisen verkoston kanssa yhteistyössä. (Suomen evankelis-luterilaisen kirkon keskushallinto 2007, 9.)

Etsivässä nuorisotyössä työntekijät liikkuvat nuorten kokoontumis- ja oleskelupaikoissa, joissa hän kohtaa uusia nuoria. Työntekijän mahdollisuus luoda kontakteja uusiin nuoriin, jotka ovat tuen tarpeessa kasvaa. Kun heihin on saatu kontakti voidaan heille välittää tarvittavaa tietoa erilaisista palvelu-, toiminta- ja auttamispisteistä. Lähtökohtana on, että nuori tuntee voivansa luottaa työntekijään. (Suomen evankelis-luterilaisen kirkon keskushallinto 2007, 9.) Etsivässä nuorisotyössä etsitään nuoren kanssa yhdessä ratkaisuja pulmiin ja kysymyksiin, ja autetaan nuorta saavuttamaan tarvitsemansa palvelut. Ensisijaisena tehtävänä etsivässä työssä on auttaa alle 29-vuotiaita nuoria, jotka ovat koulutuksen tai työmarkkinoiden ulkopuolella tai jotka tarvitsevat tukea saavuttaakseen tarvitsemansa palvelut. Etsivä nuorisotyö tarjoaa nuorelle varhaista tukea, jos nuori sitä itse haluaa. (Opetus- ja kulttuuriministeriö i.a.) Palveluoperaatio saapas on evankelis-luterilaisen kirkon yksi nuoriso- ja erityisnuorisotyön muoto, sitä toteutetaan etsivän työn menetelmin. Toimintaa ohjaavat seurakuntien nimeämät henkilöt ja saapas-ryhmissä toimii koulutettuja vapaaehtoisia aikuisia. (Kirkkohallitus i.a.) Pohjoisessa nuorisotyöyksikössä on järjestetty nuorisotyöntekijöiden toimesta jalkautumisia omalla toiminta-alueella. Toimintaa on toteutettu nuoriso-ohjaajien toimesta, mutta myös yhteistyössä Klaarin, alueen sosiaaliviraston ja poliisin kanssa. Jalkautumisia on toteutettu etsivän nuorisotyön keinoin. (Ryhmähaastattelu 1 2012.)

Luotsi-toiminta on Helsingin kaupungin nuorisoasiainkeskuksen järjestämää toimintaa. Luotsi on nuorisotyön malli, joka on kehitetty syrjäytymisvaarassa olevien nuorten auttamiseksi. Luotsi-toiminnasta on tullut vakiintunut yhteinen työmuoto nuorisoasiankeskuksen, terveyskeskuksen ja sosiaaliviraston välillä. Toiminta on tarkoitettu 12–15-vuotiaille nuorille ja heidän perheilleen. Luotsi-toiminnan ajatus on sama kuin erityisnuorisotyön. (Helsingin kaupunki 2013.)

5 VERKOSTOTYÖ

Verkostotyö ja moniammatillinen yhteistyö on tänä päivänä sosiaalialalla tuttu ja keskeinen käsite, sitä olen päässyt todistamaan myös sosionomi-opintojeni aikana. Sosiaalialan julkisissa keskusteluissa puhutaan näistä yhteistyön muodoista yhä enemmän. Julkisella sektorilla on puhuttu paljon siitä, että nuorten asiat ovat kaikkien asioita. Tähän liittyen on keskusteltu myös työntekijöiden joustavuudesta työssään, sitoutumisesta työhönsä sekä verkostoitumisesta ja toimimisesta moniammatillisissa verkostoissa ajaen nuorten etuja. Tässä pääluvussa käsittelen verkostotyötä ja moniammatillista yhteistyötä sosiaalialan näkökulmasta sekä sen merkitystä ehkäisevän nuorisotyön välineenä.

Sosiaalialalla pyritään mahdollisimman laajaan verkostoitumiseen. Työn kehittymisen kannalta eri tahojen välinen verkostoituminen on välttämätöntä. Helsingin alueella moni nuori kuuluu usein eri toimijoiden nuorisotyön piiriin. (Salonen 2013, 6.) Haastattelemieni nuorisotyöntekijöiden mukaan myös Oulunkylän seurakunnan alueella nuoret, jotka käyttävät seurakunnan ja kaupungin nuorisopalveluita ovat joiltain osin samoja nuoria. Mikäli nämä tahot eivät ole tietoisia toistensa tekemästä työstä ja toiminnoista, samalla alueella saatetaan tehdä päällekkäistä työtä.

5.1 Verkostotyö ja vertaisoppiminen

Ihminen käyttää ympärillään olevaa verkostoa hyödyksi tiedonhankinnassa. Ihminen hyödyntää verkostoa monipuolisesti eikä jättäydy yhden lähteen varaan. Nuorisotyössä on tärkeä ottaa huomioon, että jos lapseen tai nuoreen halutaan vaikuttaa tai saada yhteys on silloin otettava huomioon koko verkosto. Lasten ja nuorten parissa työskentelevien ammattihenkilöiden välinen vuorovaikutus ja informaation jako on tärkeää, jotta saadaan kartoitettua esimerkiksi tietyn alueen, nuoren, nuorten ryhmän tai ilmiön tilanne. Vielä sata vuotta sitten koti, kirkko ja koulu muodostivat melkein kokonaan nuoren toimintaympäristön. Tänä päivänä nuoren elämään vaikuttavat viikoittain jopa kymmenet viranomaiset,

järjestöt ja vapaaehtoiset toimijat. (Talvio 2005, 280–281.)

Käsitteenä puhuttaessa verkostoista ja verkostoitumisesta, kyseessä on yleensä toimijat joita yhdistävät samat asiat. Ihmiset saattavat olla yhteistyössä, vaihtaa tietoja keskenään ja tutustua toisiinsa. Verkostotyöstä on aiheellista puhua vasta silloin kuin toimijat tekevät konkreettista työtä yhdessä. Moniammatillinen yhteistyö on verkostotyön synonyymi – moniammatillisuus viittaa siihen, että eri alojen ammattilaiset muodostavat verkoston. Verkostotyötä voidaan kuvata myös samoilla ominaisuuksilla kuin erilaisia tiimejä. Tiimeille ominaista on taas yhteinen päämäärä, suoritustavoitteet, toisiaan täydentävä osaaminen, yhteisvastuullisuus ja sitoutuminen. Käsitteenä moniammatillisella nuorisotyöllä tarkoitetaan, että esimerkiksi nuorisotyöalan, sosiaalialan ja terveystoimen ammattilaiset tekevät yhdessä nuorisotyötä. Verkostoitumisen vaatimukset merkitsevät sitä, että nuorisotyöntekijöiden on omaksuttava ja ymmärrettävä myös muiden asiantuntijoiden työnsisältöä ja ammatillista todellisuutta. (Vehviläinen 2002, 42.)

Verkosto merkitsee erilaisten yhteiskunnallisten vuorovaikutussuhteiden muodostamaa kokonaisuutta. Verkosto kätkee käsitteenä sisälleen ajatuksen siitä, että ihmisten tulisi pyrkiä tulemaan toimeen keskenään, toimimaan yhdessä ja jakamaan tietotaitoa toisilleen. Verkostotyön keskiössä korostuu yhteistyön merkitys, yhdessä oppiminen sekä luovuuden ja tehokkuuden lisääminen. (Koskela, Koskinen & Lankinen 2007, 90.) Verkostoitumisen ja yhteistyön tarve syntyy, kun eri alojen ammattilaiset tulkitsevat nuorten ongelmat kokonaiselämäntilanteen ongelmiksi, mutta kenelläkään asiantuntijalla ei ole vastuuta tästä nuoren kokonaiselämäntilanteesta. Verkostoissa on perusolettamuksena eri toimijoiden voimavarojen yhdistäminen ja sillä saavutettu hyöty. Kun luodaan ja muodostetaan verkostoja, on tehtävä päätöksiä ja valintoja siitä miten verkosto kootaan ja miten sen on tarkoitus toimia. On päätettävä kenen kanssa verkostossa toimitaan, miten ja millä tavoin verkostoyhteistyötä tehdään sekä mietittävä ja pohdittava yhteistyön lähtökohtia – miksi yhteistyötä on tarkoitus tehdä ja mitä yhteistyöllä voidaan saavuttaa. (Mustikkamäki & Viljamaa 2001, 41.)

Verkostot voivat olla kestoiltaan erimittaisia ja eriluonteisia, riippuen onko ky-

seessä hanke, tapahtuma, toiminta, projekti vai jokin muu tavoite. Verkostot toimivat eri toiminta-alueilla ja niiden kokoontumistiheys riippuu verkoston luonteesta sekä tarpeesta. Verkostotyöskentely on kokemusten vaihtamista vastavassa tilanteessa työskentelevien henkilöiden kanssa ja sen pohjalta tapahtuvaa ongelmanratkaisua vertaisoppimista. Se on todettu hyväksi tavaksi kehittää omia innovaatioita. (Talvio 2005, 288–291.)

5.2 Verkostotyö ehkäisevän nuorisotyön väline

Moniammatillinen yhteistyö on etsivän nuorisotyön kantava voima. Jos etsivällä nuorisotyöllä ei olisi yhteistyötahoja se ei voisi toimia. Nuorten ongelmia ratkottaessa moniammatilliselle yhteistyölle on tarvetta, nuorisotyöntekijällä ei välttämättä ole kaikkea tietoa ja taitoa ongelmien ratkaisemiseksi. Työntekijällä ei välttämättä ole osaamista usealta alalta. (Vehviläinen 2002, 13.) Välimäki (2007, 23) kirjoittaa syrjäytymisvaarassa olevien nuorten ongelmien monimuotoisuudesta. ”Nuoren huono koulumenestys voi johtua taustalla olevista oppimisvaikeuksista, päihde- tai psyykkisistä ongelmista.” Tahon joka huomaa nuoren kamppailevan ongelmien kanssa tulee ottaa kokonaisvastuu nuoren tilanteesta ja ongelmien ratkaisemisesta. Cederlöf (2007) kuvaa nuorisotoimella ja paikallisesti toimivalla moniammatillisella yhteistyöllä olevan arvostettu ja asema nuorisotyössä. ”Nuorisotyössä verkostoitumisella ja moniammatillisuudella tarkoitetaan kunnan eri toimialojen poikkihallinnollista sekä eri sektoreilla työskentelevien nuorisotyötä tekevien vuorovaikutusta ja yhteistyötä.” (Cederlöf 2007, 48.)

5.3 Verkostotyön haasteet

Kun työskennellään yhdessä, asettaa se yksilön työskentelyn alttiiksi tarkastelulle. Itsestäänselvyyksiä saatetaan kyseenalaistaa, jonka seurauksena tulee oman toiminnan perusteet käydä läpi uudelleen. Kaikkien osapuolten kannalta on tarpeen, tehdä omaa työtä niin että sitä tulisi kehittää jatkuvasti. Kuitenkin kun työn ulkopuolelta tulee muutospainetta sitä voi olla vaikea kestää. Pahim-

millaan työntekijä saattaa alkaa pitää itseään epäpätevänä, ja hän voi hävetä ettei osaa esimerkiksi uudistunutta työtapaa. Muille tämä voi näkyä epävarmuutena ja vetäytymisenä, joskus jopa aggressiivisuutena tai tylynä suhtautumisena yhdessä työskentelyyn. (Talvio 2005, 282–283.)

Jokaisen verkoston jäsenen tulisi onnistua järjestämään aikaa tapaamisiin, jotta verkosto pysyy kasassa. Myös ennen kuin verkostoa aletaan pistää pystyyn on tarkistettava verkostoitumisen tarve, osallisten motivaatio ja verkostotoiminnan edellytykset, jottei työhön lähdettäisi ”soitellen sotaan”. Tällainen uuvuttaa jokaista toimijaa eikä verkosto toimi silloin täydellä teholla. (Virtanen 1999, 38, 45–46.) Toimivan yhteistyöverkoston luominen ja ylläpitäminen on haasteellista, ja verkoston saavuttamiseksi on yleensä tehtävä paljon työtä. Verkostoissa henkilökemiat ovat yksi iso tekijä verkoston toimivuudelle. Joskus yhteistyö on toimivaa tuttujen yhteistyötovereiden kanssa, mutta muiden kanssa yhteistyön tekemiselle on vaikeampaa löytää yhteistä säveltä. Tämän vuoksi verkostoissa tulisi olla selkeä rakenne ja jos verkoston rakenne vaatii toimijoilta erilaisia vastualueita, tulisi vastuut jakaa tasapuolisesti. Tällöin on helpompi välttyä myös siltä että verkosto olisi jollekin toiselle osapuolelle rasittavampi kuin toiselle. (Tutkimuspäiväkirja 2012.)

6 TUTKIMUS

6.1 Tutkimuksen tavoitteet

Opinnäytetyöni tavoitteena oli selvittää eri sektoreilla toimivien nuorisotyön ammattilaisten ajatuksia alueella yhdessä tehtävästä nuorisotyöstä. Tutkimuskysymyksiä olivat: Minkälaista yhteistyötä alueella on tehty? Kokevatko työntekijät tarvetta kehittää nykyistä yhteistyötä? Mitä haasteita ja esteitä yhteistyön kehittämisessä on?

6.2 Kvalitatiivinen tutkimusmenetelmä ja aineiston analyysi

Opinnäytetyö perustuu nuoriso-ohjaajien kokemuksiin ja ajatuksiin Oulunkylän seurakunnan alueella tehtävästä nuorisotyöstä. Laadullinen eli kvalitatiivinen tutkimus on luonteeltaan kokonaisvaltaista tiedon hankintaa ja aineistoa kootaan tällöin luonnollisissa, todellisissa tilanteissa (Hirsjärvi ym. 2007, 160). Tutkimuksessa käytin tiedon keruun lähteenä ryhmähaastatteluja.

Kvalitatiivisessa tutkimuksessa analyysin pääpaino on mielipiteiden ja niiden syiden ja seurausten tulkinnessa. Usein keskitytään johtopäätösten tekemiseen ryhmäkeskusteluihin tai haastatteluihin pohjautuvasta aineistosta. Laadullinen tiedonkeruu tapahtuu yleensä kasvatusten joko henkilökohtaisina haastatteluina tai ryhmäkeskusteluina. Keskeistä laadullisessa tutkimuksessa on, tiedon kerääminen henkilöiltä, jotka tietävät tutkittavasta ilmiöstä mahdollisimman paljon. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 85.) Kvalitatiivisessa tutkimuksessa kiinnostuksen kohde on ihminen ja ihmisen kokemus. Se keskittyy ihmisten luomiin merkityksiin, jotka ilmenevät tavoitteina, suunnitelmina, toimina ja päämäärinä. Merkityksiä ei ole olemassa ilman ihmisiä, koska ne syntyvät ihmisten kautta. (Varto 1992, 24.)

Laadullisen tutkimuksen aineiston analyysillä tuotetaan uutta tietoa. Erilaiset analyysitavat liittyvät usein toisiinsa ja niitä on mahdollista soveltaa tutkimuk-

sessä. (Eskola & Suoranta 1998, 162.) Tuomi & Sarajärvi (2009, 92, 111–112) kirjoittavat laadulliselle tutkimukselle olevan tyypillistä, että aineistosta voidaan havaita asioita, joita ei tutkimuksen aiemmissa vaiheissa ole voinut ennakoida. ”Aineistolähtöinen sisällönanalyysi perustuu päättelyyn ja tulkintaan, tällöin empiiristä aineistoa analysoimalla saadaan käsitteellisempi näkemys tutkittavasta ilmiöstä.” Induktiivisen analyysin käyttö on tyypillistä laadulliselle tutkimukselle. Siinä aineistoa analysoidaan yksityiskohtaisesti ja monitahoisesti. Tällöin tutkimussuunnitelma muotoutuu samalla kun tutkimus etenee. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2007, 160.)

Toteutin opinnäytetyöni kolmen yhteistyökumppanin kanssa. Yhteistyökumppaneita olivat Oulunkylän seurakunta sekä Helsingin kaupungin nuorisoasiainkeskuksen kaksi eri nuorisotyöyksikköä Pohjoinen nuorisotyöyksikkö ja Keskinen nuorisotyöyksikkö. Hain tutkimusluvan jokaiselta yhteistyökumppanilta. Tutkimuslupaa hakiessani kerroin tutkimuksen tavoitteista ja menetelmistä. Olin tutkijan roolissa miettinyt mahdollisia riskitekijöitä, joita voisi nousta esiin tutkimuksen edetessä joista myös kerroin yhteistyökumppaneille. Ryhmähaastatteluiden ja kyselylomakkeiden aineistoa olen käsitellyt anonymisti, josta olin informoinut osapuolia tutkimuksen menetelmiä kertoessani.

6.3 Kartoituksen toteuttaminen

Projekti toteutettiin verkostomaisena yhteistyönä samalla alueella työskentelevän usean eri työntekijän ja useiden toimintayksiköiden ja muiden kumppaneiden kanssa. Toimin koko työprosessin ajan yhteistyössä seurakunnan nuorisotyöntekijöiden ja kunnan nuorisotalojen nuoriso-ohjaajien kanssa.

Kartoitus toteutettiin kolmena ryhmähaastatteluna kolmen kuukauden aikana loka-, marras- ja joulukuussa 2012. Yhdelle haastattelukerralle oli varattu 1,5-2 tuntia aikaa. Haastatteluihin oli pyydetty mukaan vähintään 1-3 nuorisotyön ohjaajaa Oulunkylän seurakunnasta sekä yksi nuoriso-ohjaaja Maunulan, Oulunkylän ja Koskelan nuorisotaloilta. Minun roolini oli toimia tapaamisten koolle kutsujana, työskentelyn johtajana sekä haastatteluiden kirjaajana. Tapaamiset pi-

deittiin eri toimipaikoissa, jotta samalla mahdollistui eri toimipaikkoihin tutustuminen. Työmenetelminä käytin vuoropuhelua, avointa keskustelua, pienryhmätyöskentelyä, miellekarttaa ja kyselylomakkeita. Yritin omalta osaltani tehdä kaikkeni jotta tapaamiskerroilla olisi selkeä rakenne. Haastatteluihin osallistujat saivat hyvissä ajoin muistutuksen sähköpostitse tulevasta tapaamisesta jossa oli liitteenä haastattelun teemat.

Kyselylomakkeilla halusin selvittää verkoston tapaamisten hyödyllisyyttä. Sekä kartoittaa, kuinka hyvin alueen nuorisotyöntekijät tunsivat toisen sektorin tekemää työtä alueella ennen ja jälkeen tapaamisten. Kyselylomakkeissa käytin tekniikkana puolistrukturoituja haastattelu kysymyksiä. Kyselyt lähetin jokaiselle prosessiin osallistujalle sähköpostilla hyvissä ajoin ennen verkoston ensimmäistä tapaamista. Pyysin heitä toimittamaan vastaukset ennen ensimmäistä tapaamista minulle joko sähköpostilla tai paperisena. Viimeisen tapaamisen jälkeen lähetin välittömästi sähköpostilla osallistujille loppukyselyn, jonka ohjeistin palauttamaan tammikuussa 2013. Ajatuksena oli että joulukiireiden jälkeen työntekijöillä olisi vielä mahdollisuus keskustella verkostosta nousseista ajatuksista tiimeissään, jonka jälkeen he palauttaisivat kyselyn vastaukset. Kyselyn tuloksia käsittelemme luvussa seitsemän. Kyselylomakkeet löydät liitteenä (liite1 & liite2).

6.3.1 Ensimmäinen ryhmätyöskentely Oulunkylän nuorisotalolla

Ensimmäisellä tapaamiskerralla teemana oli Oulunkylän seurakunnan alueella tehtävä nuorisotyö: Maunula, Oulunkylä ja Koskela. Ideana oli esitellä työntekijöiden esiintuomat käytössä olevat työmuodot ja työmenetelmät omalla työkentällään. Lisäksi työntekijät saivat tuoda esiin mahdollisia odotuksia tulevilta tapaamisilta.

Seurakunnasta ja Maunulan nuorisotalolta oli paikalla kaksi nuorisotyöntekijää, Oulunkylän ja Koskelan nuorisotaloilta yksi nuorisohjaaja. Tutustuimme toisiimme ja perehdyimme toimipaikkojen perustehtävään ja työn sisältöön. Jokaisen toimipaikan työntekijät kertoivat suullisesti oman toimipaikkansa sekä alu-

eensa nuorisotyöstä ja toimintatavoista. Kiinnitimme erityistä huomiota päällekkäin tehtäviin töihin, hyväksi koettuihin työskentelytapoihin sekä toimipaikassa puutteelliseksi koettuihin asioihin alueen nuorisotyössä. Kävimme asioita läpi vuoropuhelun tavoin, kuitenkin niin että jokainen sai kertoa omasta työstään omasta näkökulmasta. Halusin että jokaiselle työntekijälle jäisi päällimmäiseksi tunne, että ”minua on kuultu ja minun mielipiteeni on otettu huomioon”. Lopuksi tutustuimme Oulunkylän nuorisotalon tiloihin.

6.3.2 Toinen ryhmätyöskentely Maunulan seurakuntatalolla

Paikalla oli seurakunnan nuorisotyönohjaajia kaksi, Maunulan nuorisotalolta kaksi ohjaajaa, Oulunkylän ja Koskelan nuorisotaloilta ohjaajat. Toisella tapauksella teemana oli tulevaisuuden näkymät, yhteistyön tekeminen kenttätöissä ja niiden haasteet. Tarkoituksena oli pohtia ja miettiä mahdollisuuksia yhteistyöstä josta olisi hyötyä alueen nuorille.

Aiheita pohdittiin ensin itsenäisesti muutama minuutti ja sen jälkeen siirryttiin pienryhmätyöskentelyyn, johon oli varattu aikaa 20 minuuttia. Kahteen ryhmään jakauduttiin niin, että samasta toimipaikasta olevat ohjaajat menivät eri ryhmiin. Ryhmissä työntekijät ohjattiin käyttämään apuna mind mappia eli miellekarttaa. Miellekartta on suunniteltu asioiden ja ideointien jäsentämistä varten. Sen tarkoituksena on parantaa asioiden ymmärtämistä ja helpottaa suurien asiakokonaisuuksien hahmottamista. Mind Mappia tehdessä asiakokonaisuuden pystyy tiivistämään ja luettaessa asiat palautuvat mieleen helposti. Miellekartta on usein mielekäs kehittämismenetelmä ja karttojen on todettu edistävän oppimista. (Janhonen & Vanhanen-Nuutinen 2005, 41–43.) Näin asioiden havainnollistaminen, rakenteiden ja yhteyksien tuominen esiin selkeytyi. Ryhmätyöskentelyn jälkeen kävimme läpi molempien ryhmien aikaansaamat ideat ja ajatukset yhteisesti tehtävästä nuorisotyöstä. Keskustelussa esiin nousi jo aiemmin tehtyjä hyväksi koettuja yhteistyömuotoja, mutta myös iso määrä uusia kokeilun arvoisia ja ohjaajien omia vahvuuksia tukevia keinoja tehdä nuorisotyötä yhdessä. Myös rajoitteet, haasteet ja esteet työn onnistumiselle todettiin. Lopuksi jokai-

nen sai kertoa kokemuksensa sen kertaistesta työskentelystä ja tapaamisesta. (Tutkimuspäiväkirja 2 2012.)

6.3.3 Kolmas ryhmätyöskentely Koskelan nuorisotalolla

Kolmannella kerralla teemana oli johtopäätökset. Nuoriso-ohjaajat oli ohjeistettu käymään omissa tiimeissä läpi kokemuksiaan ja tuntemuksiaan edellisen kerran tapaamisista ja pohtimaan niiden merkitystä sekä tarvetta. Tapasimme joulukuun alussa Koskelan nuorisotalolla. Tutustuimme nuorisotalon tiloihin ja työvälineisiin. Paikalla oli seurakunnasta kaksi nuorisotyönohjaajaa ja rippikoulupastori, Oulunkylän ja Koskelan nuorisotaloilta ohjaajat. Maunulasta ei kukaan päässyt paikalle, mutta kävimme vielä samalla viikolla puhelinkeskustelun yhden ohjaajan kanssa liittyen viimeisen tapaamisen teemaan.

Tapaamisen aiheena oli keskustella nuorisotyöntekijöiden ryhmähaastattelu kokemuksista sekä yhteistyön haasteista ja kehittämialueista. Olin valmistellut etukäteen apukysymyksiä joiden kautta kävisimme keskustelua läpi. Keskustelutahtimme oli rauhallinen ja toisia kunnioittava. Keskusteluissa kävimme läpi aiempia tapaamiskertoja, niiden hyötyjä ja ongelmakohtia lisäksi jokainen sai antaa vapaata palautetta ja tapaamisista nousseita ajatuksia. Työntekijät pohtivat onko tämän kaltaisia verkostotapaamisia tarpeellista järjestää jatkossa. Olivatko he kokeneet verkostoitumisen näin intiimillä ja pienellä porukalla hyväksi.

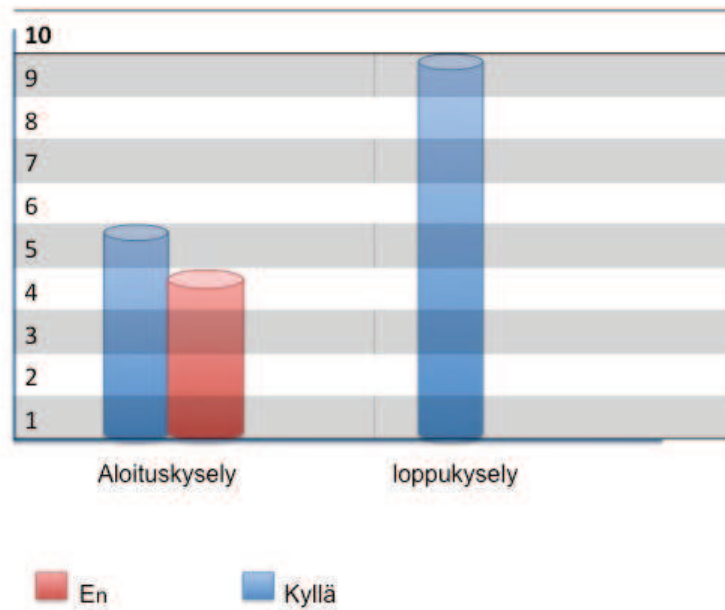
Tässä työssä kyseessä oli työntekijöiden kokemusten selvittäminen ja tuntui luonnolliselta että kysymyksenasettelut olivat avoimia tai puoliavoimia. Mielestäni keskustelu oli sujuvaa ja sitä oli helpompi ohjata, kuin jos olisin käyttänyt suoria ja suljettuja kysymyksiä. Tämä jätti myös tilaa muulle keskustelulle eikä kahlinnut sitä liikaa tiettyihin tarkoin määriteltyihin kysymyksiin.

7 TUTKIMUKSEN TULOKSET

Tässä luvussa käsittelen tutkimuksen tuloksia. Aineistona käytän ryhmähaastatteluiden aineistoa, kyselylomakkeiden aineistoa ja tutkimuspäiväkirjaa jota olen käyttänyt työvälineenä koko prosessin ajan. Luvussa 7.1 käsittelen kyselylomakkeiden ensimmäistä kolmea kysymystä joissa kysymyksen asettelu oli suora. Kohdissa 7.2, 7.3 ja 7.4 käsittelen kyselylomakkeiden loppuja kysymyksiä, joissa kysymyksen asettelu oli puoliavoin.

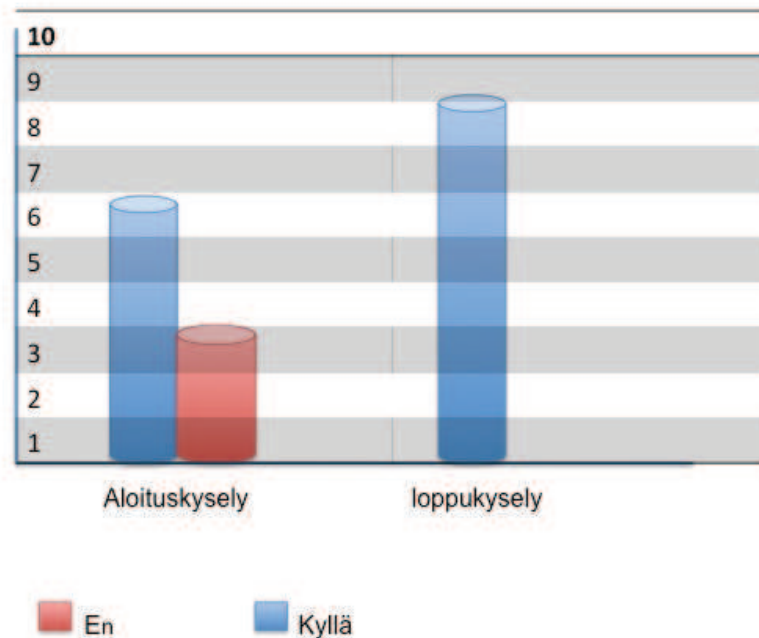
7.1 Kyselylomakkeiden tulokset

Ohjeistin kyselyn tekijöitä vastaamaan kyselyyn mikäli he olivat toimineet työssään ainakin kaksi kalenterikuukautta. Tällä halusin varmistaa että työntekijä oli ehditty alustavasti perehdyttää työhönsä, sekä työntekijälle oli ehtinyt kehittyä jo omaa näkemystä työstä. Seurakunnan nuorisotyönohjaajista kyselyihin vastasivat kaikki kolme. Maunulasta kaksi nuoriso-ohjaajaa vastasi aloituskyselyyn ja yksi lopetuskyselyyn. Koskelan ja Oulunkylän nuorisotalon tiimistä kyselyihin vastasi kaksi ohjaajaa. Yksi ohjaaja vaihtoi työpaikkaa kesken tutkimuksen ja yhtä ohjaajaa en saanut sitoutettua osallistumaan. Kaiken kaikkiaan aloituskyselyyn vastasi yhdeksän ohjaajaa kymmenestä ja loppukyselyyn kahdeksan ohjaajaa kymmenestä. Seuraavaksi esittelen tutkimustulokset kyselyistä numerot 1–3.

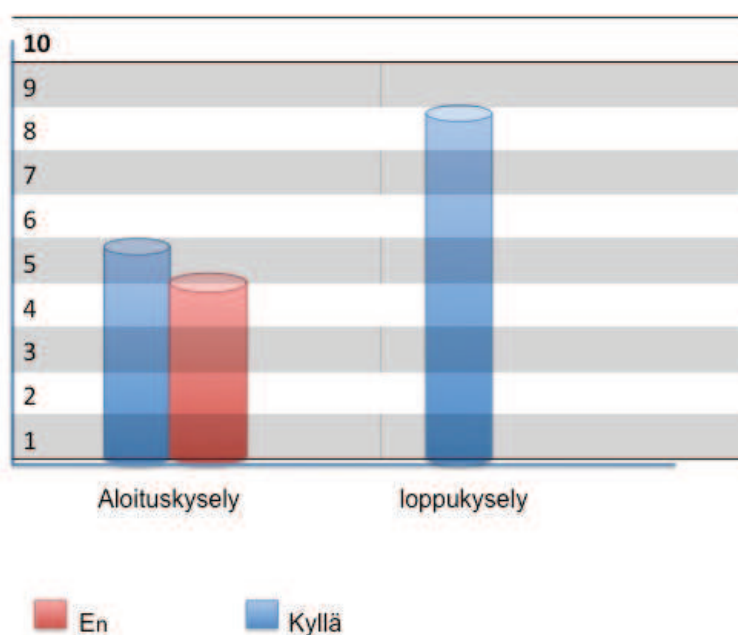
KUVIO 1. Nuorisotyöntekijöiden tieto toisen organisaation nuorisotilojen sijainnista (N=9)

Ryhmätapaamisten avulla parannettiin nuorisotyöntekijöiden tuntemusta alueen muiden nuorisotilojen sijainnista. ”Tämä on tärkeä työväline, joka auttaa meitä ohjaamaan nuoria palveluiden äärelle” (Ryhmähaastattelu 3 2012).

KUVIO 2. Nuorisotyöntekijöiden tieto toisen organisaation tekemästä nuorisotyöstä alueella (N=9)

Kunnan nuorisotyöntekijät tiesivät ennestään perustoimintoja toisilla taloilla tehtävästä nuorisotyöstä. Seurakunnassa tehtävästä nuorisotyöstä heillä oli ainoastaan vähän tietoa. Samankaltaista oli havaittavissa myös seurakunnan ohjaajien osalta siinä mitä he tiesivät kunnan nuorisotyössä tapahtuvan. (Ryhmähaastattelu 1 2012.) Voimme nähdä, että aloituskyselyn vastaukset tukevat nuorisotyöntekijöiden kokemusta siitä etteivät he tunne täysin toisen organisaation työtä alueella. Ryhmähaastatteluilla ja yhteisillä tapaamisilla, saimme aikaan positiivisen muutoksen työn tuntemukseen.

KUVIO 3. Nuorisotyöntekijöiden tuntemus toisen organisaation nuorisotiloista (N=9)

Ryhmätapaamisten järjestäminen eri nuorisotiloissa vahvisti nuorisotyöntekijöiden tietoa muista nuorisotiloista ja toimipaikoista sekä niiden tarjoamista toiminta mahdollisuuksista.

7.2 Työntekijöiden kokemukset yhteistyöstä

Nuorisotalot ja seurakunta tekevät runsaasti yhteistyötä alueen toimijoiden kanssa muun muassa järjestöjen, opetustoimen, sosiaalitoimen, poliisin, varhaiskasvatuksen, Klairin ja muiden toimijoiden kanssa (Ryhmähaastattelu 1

2012). Klaari Helsinki on osa nuorisoasiainkeskusta ja toteuttaa lasten ja nuorten ehkäisevää päihdetoimintaa (Klaari Helsinki i.a.). Lisäksi kaikki kolme nuorisotaloa ja seurakunta kuuluvat omien alueidensa lähiverkostoihin. Näihin moniammatillisiin lähiverkostoihin kuuluu oman alueen työntekijöitä leikkipuistosta, sosiaalitoimesta, päiväkodista, kouluista, kirjastosta ja Klaarista. Nämä verkostot kokoontuvat säännöllisin väliajoin ja ovat osallistujamääriltään suuria. Näissä verkostoissa paneudutaan yleensä alueiden nuorten kuulumisiin ja nuorison ilmiöihin ja tarpeen vaatiessa mietitään mahdollisiin ongelmiin ratkaisuja tai toimintatapoja. Lähiverkosto tapaamisissa keskustellaan harvoin yksittäisistä nuorista eikä käytetä nuorista nimiä. (Tutkimuspäiväkirja 2012; Aloituskyselyt 2012.)

Nuorisotyöntekijät ovat yhdessä olleet järjestämässä vuosittain toistuvaa Valintojen putki tapahtumaa yhdessä Klaarin kanssa. Nuorisotalolla on järjestetty yhdessä avoimien ovien iltoja. Maunulan nuorisotalon ja seurakunnan yhdessä järjestämät tyttöjen illat Maunulan nuorisotalolla vuosina 2008–2009, koettiin hyviksi. Ohjaajat totesivat kuitenkin, että vastuun kaatuminen toisen osapuolen suuntaan vaikutti toiminnan lopettamiseen (Ryhmähaastattelu 2 2012). Vuonna 2000 seurakunta, nuorisotalo, Lions Club ja Martat olivat yhdessä järjestämässä Oulunkylän nuorisotalolla iltamaa, jonka aiheena oli Ogelin talo kriisi. Lisäksi vuosittain toistuvat aluetapahtumat Maunulapäivä ja Ogelipäivä, joissa on mukana myös alueiden muita toimijoita lähiverkoston tiimistä koettiin erittäin toimiviksi yhteistyön muodoiksi. Innostusta aluetapahtumien kehittämiseen ja tätä kautta alueen asiakkaiden parempaan palveluun nousi kyselyistä. (Loppukyselyt 2012.) Alueiden yläasteiden kanssa yhteistyössä joka syksy järjestettävät yläasteiden seitsemänsien luokkien ryhmätykset ovat toimineet hienosti jo vuosia ja ne ovat jokavuotinen yhteistyö seurakunnan, kunnan ja alueiden peruskoulujen kanssa. (Ryhmähaastattelu 1 2012; Aloituskyselyt 2012.) Jo ennestään tehdyt yhteistyömuodot tuntuivat kaikista kyselyyn vastanneista nuoriso-ohjaajista hyviltä ja toimivilta työmuodoilta. Siltä osin mitä yhteistyötä oli aiemmin tehty, yhteistyöhön liittyvä henkilösidonaisuus vaikutti suoraan siihen miten yhteistyö toimi. (Aloitus- ja loppukyselyt 2012.)

7.3 Tulevaisuuden yhteistyömuodot

Toisessa ryhmätapaamisessa nousi esille nuorisotyöntekijöiden ajatuksia uusista yhteistyömuodoista. Myös loppukyselyssä jokainen sai tuoda omia kehittämisideoita ja ajatuksia tulevaisuudessa tehtävän yhteistyön työnmuodoista.

Kunnan ja seurakunnan nuorisotyöntekijät nostivat esille alueella viikonloppuisin ja juhlapyhien aattoina tehtävät jalkautumiset. Jalkautumisia on tehty molempien tahojen osalta, mutta resurssien puutteesta johtuen tätä työmuotoa ei tehdä vakiintuneesti. Työntekijät kokivat, että alueella jalkaudutaan yleensä vasta silloin kun alueella on jo havaittavissa nuorten vakavaa oireilua. He ottivat näkökulmaksi jalkautumisen ennaltaehkäisevänä työmuotona. (Ryhmähaastattelu 2 2012.) Syksyn aikana kolmen verkostotapaamisen tuloksena syntyi ajatus yhdessä tehtävästä jalkautumisesta. Nuorisotyöntekijät sopivat alkuvuoteen 2013 ensimmäisen yhteisen jalkautumiskokeilun. (Tutkimuspäiväkirja 2012.)

Ohjaajat visioivat mahdollisuutta hyödyntää seurakunnan koulutettuja isosia kunnan puolella olevaan vertaisnuoritoimintaan. Pohjoisessa nuorisotyöyksikössä on koulutettu vertaisnuoria apuohjaajiksi, viikonlopputoiminnan, tapahtumien ja varhaisnuorten toiminnan toteuttamiseen. Kuitenkin toiminta oli hiipunut ja suurin syy oli nuorten sitouttaminen toimintaan mukaan. Vertaisnuorille ei voida maksaa palkkaa rahana. Seurakunnassa toimii apuohjaajina isosia, jotka ovat käyneet isoskoulutuksen. Ohjaajille maksetaan palkkaa tehdystä työstä. Ohjaajat aloittivat pohdinnan siitä pystyisivätkö he toteuttamaan jollain asteella yhteistyötä tämän vertsu- isosteemasta. (Tutkimuspäiväkirja 2012.) ”Olisi mukavaa jos yhdessä voisimme suunnitella lisää” (Loppukysely 2012).

Lisäksi tärkeinä pidettiin yhteisten nuorten tapahtumien järjestämistä. Ohjaajat pohtivat, että jo hyviksi koetut vakiintuneet tapahtumat ja toiminnot olisivat oiva keino saada kivuttomasti yhteistyötä aluille. Esimerkkeinä nousivat Oulunkylän nuorisotalon bändi-illat ja lanit sekä seurakunnan keväällä järjestämä ripariralli jossa on mahdollisuus tavoittaa kaikki alueen 8-luokkaiset rippikoulussa olevat nuoret. (Ryhmähaastattelu 2 2012.) Avoimiin iltoihin yhteistyön lisäämistä esimerkiksi Parempi Viikonloppu-toiminnan näkökulmasta toivottiin puolin ja toisin.

Uusina ideoina esitettiin kesätoiminnan yhteistyötä kahvilatoimintaa, pienryhmätoimintaa, leirejä ja nuorten iltamia. (Loppukyselyt 2012.) Myös työntekijöiden ammattitaidon hyödyntäminen paremmin ja huomioon ottaminen toimintojen monipuolisuudessa nousi esille (Tutkimuspäiväkirja 2012).

7.4 Yhteistyön kehittämisen esteet ja haasteet

Riskinä ja pelkona työntekijät kokivat sitoutumisen yhdessä järjestettävään yhteistyöhön. Esimerkki nousi ennestään koetusta negatiivisesta kokemuksesta. Maunulan alueella aloitettiin seurakunnan ja kunnan yhdessä järjestämä tyttöjen nuorisotalotoiminta. Kerho-ohjaajina toimi seurakunnasta tietty ohjaaja ja nuorisotalolta tietty ohjaaja. Jossain vaiheessa toinen osapuoli havahtui, että kerho ja siihen liittyvät vastuut kuten kerhokertojen valmistelu ja materiaalimaksut kuormittavat enemmän häntä sekä hänen toimipaikkaansa ja koki epäoikeudenmukaista toimintaa toisen ohjaajan osalta. (Ryhmähaastattelu 3 2012.)

Verkostoissa toimiminen on usein vaativaa, koska verkostoon kuuluminen vie jokaiselta työntekijältä ”omaa työaika” (Loppukysely 2012). Moniammatilliseen yhteistyöhön kuluu aika, joskus työn luonne saattaa olla sellainen että yhteisiin kokouksiin on vaikea päästä. Myös tämän verkoston kanssa sopiminen kolmesta tapaamiskerrasta neljän kuukauden sisälle tuntui haastavalta. Sekin antoi haastetta, että työntekijöillä oli erilainen päivätyörytmi ja usein kalenterit täyttyivät useita kuukausia etukäteen joten työn suunnittelu on vaativaa. (Tutkimuspäiväkirja 2012.)

Toimintakulttuurien erilaisuus sektorien välillä saattaa aiheuttaa ongelmia. Tämä saattaisi tulla esiin arvoissa, tavoitteiden asettelussa ja päätöksenteossa. Työntekijät nostivat esille, että ryhmän toiminnan onnistumiseksi olisi tärkeää keskustella auki yhteisten intressien olemassaolo. Ongelmallista saattaa olla se, missä määrin työntekijät näkevät yhteiset intressit ja johtaako se konkreettisiin uusiin toimintatapoihin. Haasteena koettiin, että kuinka saataisiin kaikille osapuolille selkeä käsitys siitä, mikä on heidän roolinsa tiimissä ja kaikilla tulisi olla oma rooli verkostossa. Esimerkkinä esitettiin vuosittain vaihtuvaa puheenjohta-

juutta ja kiertävää sihteerivuoroa. Tavoitteet voivat vaihdella tilanteiden mukaan, mutta yhteisten intressien olemassaolo ohjaa toimintaa toivottuun suuntaan. (Ryhmähaastattelu 3 2012 & Tutkimuspäiväkirja 2012.) Pelkona työntekijöillä oli, että verkosto kuormittaa vain tiettyä osapuolta/ toimipistettä ja tiimin tilanne kääntyy niin että joku osapuoli vain ottaa eikä anna verkostolle mitään. (Ryhmähaastattelu 3 2012.)

Henkilöstön vaihtuvuus on sekä seurakunnallisella, että kunnallisella sektorilla vilkasta. Sitoutuminen verkostotyöhön saattaa asettaa haasteita silloin kun henkilöstössä on vajaa miehitys. Ensisijalla on aina palveluiden tarjoaminen nuorille ja toiminnan järjestämisen varmistaminen. Lyhyet työsuhteet aiheuttavat ongelmia moniammatillisessa yhteistyössä, ryhmä on aina uusi kun sinne tulee uusi jäsen. Uudella ryhmänjäsenellä menee aina jonkun aikaa että pääsee samalla ajatustasolle ryhmän muiden jäsenten kanssa. Myös verkoston toimivuudesta vastuussa olevan jäsenen vaihtuminen voi vaikuttaa ryhmän toimivuuteen negatiivisesti. (Tutkimuspäiväkirja 2012.)

7.5 Työntekijöiden kokemukset ryhmähaastatteluista

Verkostoyhteistyön hyötynä työntekijät kokivat, että työntekijät saivat tukea erilaisten toimintamuotojen toteuttamiseen. Lisäksi suurimpana hyötynä näin pienellä ja intiimillä verkostolla toimiminen oli se, että työntekijät pystyivät keskustelemaan nimenomaan oman tietyn alueensa nuorista ja nuorisotyöstä. Myös nuorista tarvittaessa nimillä puhuminen koettiin turvalliseksi ja helpoksi. Verkoston yhteistyön hyödyksi mainittiin myös uusien näkökulmien saaminen ja tiedon laajentuminen. Yhteiset verkostotapaamiset tukisivat myös uusien työntekijöiden tutustumista toisiinsa ja työhön perehtymistä. (Ryhmähaastattelu 3 2012; Loppukyselyt 2012.)

Tiimi näki hienon mahdollisuuden siinä, että verkostotapaamiseen olisi tarvittaessa mahdollista kutsua joku ulkopuolinen ammattilainen. Esimerkki 1. Jos tiimi kokisi tarpeen olisi verkostokokoukseen mahdollisuus kutsua lähipoliisi keskustelemaan alueen nuorten ongelmista jotka näyttäytyvät myös lähipoliisille. Esi-

merkki 2. Tietyn päiväkodin edustaja, jonka kanssa voitaisiin miettiä yhdessä ratkaisua siihen että viikonloppuisin päiväkodin pihaa ja piharakennuksia kohdellaan ilkeällä nuorten toimesta. Uudet näkökulmat tuovat uutta tietoa alueen ongelmista ja niiden rakenteista. Tällöin myös eri osapuolet ja toimijat saavat tietoa toistensa resursseista ja mahdollisuuksista toimia tilanteen vaatimalla tavalla ongelman ratkaisemiseksi. Tällöin tieto erilaisista työskentelytavoista mahdollistaa myös uudenlaisten toimintatapojen käyttämisen. (Ryhmähaastattelu 3 2012; Loppukyselyt 2012.)

Työntekijät kokivat että verkostotyöskentely antaa omalle työlle tarpeellisia rakenteita. Yhteistyön avulla jokainen työntekijä pystyy parantamaan omaa ammatillista osaamistaan sekä tukeutumaan luottavaisena toiseen työntekijään. Esimerkki 1. Tilanne jossa nuorisotalolla käyvän nuoren kysymykset ja pohdinnat omasta hengellisyydestä ja kristinuskosta vaatisivat ohjaajalta enemmän kuin tämä osaisi antaa, olisi ohjaajan helppo kääntyä tutun seurakunnan nuorisotyöntekijän puoleen ja pyytää neuvoja. (Ryhmähaastattelu 3 2012.)

Työntekijöiden ajatukset verkoston kokoontumisesta tulevaisuudessa olivat myönteiset. Kuitenkin selkeä kokoonkutsujan rooli jäi auki, joten vastuu verkoston jatkumisesta jää työntekijöille. Loppukyselyyn vastanneet ohjaajat näkivät että verkoston kokoontumisen tarve olisi 2–4 kertaa vuodessa. (Loppukyselyt 2012.)

Työntekijät kokivat suurimman hyödyn tapaamisista, jotka pidettiin pienellä ja intiimillä verkostolla. Työntekijät pystyivät keskustelemaan erityisesti oman alueensa nuorista ja nuorisotyöstä. Sekä kunnan, että seurakunnan nuorisotyöntekijät näkivät suurimpana haasteena verkostotyölle nuorisotyön ja nuorisotyönmuotojen alueelliselle kehittämiselle työn kiireisyyden sekä rahalliset resurssit. Johtopäätöksenä voidaan sanoa, että molemmilla tahoilla on halua ja innostusta lisäyhteistyöhön ja sen kehittämiseen. Kuitenkin kartoituksessa mukana olleet nuorisotyöntekijät kokivat resurssien puutteen ja yhteistyön henkilösidonnaisuuden isona esteenä yhteistyön kehittämiseksi.

8 JOHTOPÄÄTÖKSET

Kartoituksen vaiheissa joissa oltiin kasvotusten, henkilöstön työskentelymotivaatio oli korkealla. Motivaatio näkyi vilkkaana ja vuorovaikutuksellisenä keskusteluna sekä yhteisessä työskentelyssä, että toisella tapaamisella pienryhmissä. Hyvä työskentelymotivaatio vaikutti henkilöstön sitoutumisen tasoon positiivisesti. Uskon, että koska henkilöstöllä oli mahdollisuus osallistua yhteiseen kehittämisprosessiin alusta asti vaikutti se heidän myönteiseen motivaatioonsa ja sitoutumiseensa kartoituksen jokaisessa vaiheessa. Omalla roolillani oli myös merkitystä. Osallistuin kehittämisprosessiin alueen nuoriso-ohjaajana yhdessä muiden kanssa, enkä ottanut ulkopuolisen asiantuntijan tai tutkijan roolia. Näin pystyin mahdollistamaan tasavertaisuuden tunteen verkostossa. (Tutkimuspäiväkirja 2012.) Verkostoituminen muuttaa myös johtamista. Verkostoituminen edellyttää uudenlaista johtamista, jossa korostuu arviointi ja toiminnan seuranta. (Nykänen 2010.) Jos verkostotapaamisia jatkettaisiin toiminnan johtaminen tulisi jakaa osallistujien kesken. Työryhmän puheenjohtajuutta tulisi kierrättää vuosittain. Uskoisin että työryhmän jokainen toimintavuosi tulisi olemaan puheenjohtajansa ”näköinen”. Työryhmän jäsenyys ja puheenjohtajuus tulisi sisältyä kunkin toimijan omaan työaikaan ja intressiin.

Ohjaajat kokivat verkostoyhteistyön olevan tärkeä osa nuorisotyöntekijän arkea. He kokivat positiivisena oman ammattitaidon laajentamisen, nuorten tarpeiden paremman huomioimisen, nuorisotyön rahallisten ja ajallisten resurssien käytön, päällekkäin tehtävien töiden havaitsemisen ja työntekijän rohkaistuminen neuvon tai avun pyytämiseen. (Tutkimuspäiväkirja 2012.) Monialaisilla verkostoilla on pyrkimys parantaa palvelujärjestelmää (Määttä 2007, 13). Palvelujärjestelmän parantaminen edellyttää oikeita ja tarkoituksenmukaisia päätöksiä. Yksi monialaisen yhteistyöryhmän tehtävistä onkin päätöksentekoon vaikuttaminen. Monialaisen yhteistyön avulla on mahdollisuus vahvistaa asiakkaan turvaverkkoa. (Määttä 2011.)

Kehittämishaasteita nousi esiin muutamia. Resursseissa on osittain parantamisen varaa, joka näkyy siinä, että nuorisotyöntekijät tekevät jo nyt työtään minimiehityksellä. Päällekkäisyyksien ja sekaannuksien välttämiseksi tiedon kulua eri tahojen välillä tulisi parantaa. On hyvä pitää mielessä ettei eri sektoreiden tekemä nuorisotyö ole erillistä vaan ne tukevat toinen toisiaan. (Tutkimuspäiväkirja 2012.) Monialaisen yhteistyön mahdollisuudet ovat moninaiset, mutta toiminta ei aina ole ongelmaton. Yhteistyön esteenä voivat olla eri toimijoiden erilaiset toimintatavat, kulttuuri tai tietosuojaan liittyvät kysymykset. Verkoston toimijoiden mukaan monialainen yhteistyö mahdollistaa konsultoinnin ja keskustelun eri toimijoiden välillä. Toiminnan edellytys on ehdoton luottamuksellisuus. Tietojen vaihtaminen edellyttää lisäksi vaitiolosäädösten noudattamista kaikkien toimijoiden osalta.

Monialaisesta verkostoyhteistyöstä hyötyvät sekä asiakas että ammattilaiset (Määttä 2011). Verkostoituneella työtavalla voidaan tuottaa laadukkaita, tarkoituksenmukaisia ja joustavia palveluita. Verkosto mahdollistaa palveluiden koordinoinnin, vastuun jakautumisen ja resurssien yhdistämisen. Verkosto mahdollistaa myös tiedon tuottamisen, kokoamisen ja hyödyntämisen. (Määttä 2007, 15; Nykänen 2010, 72.) Verkostossa on myös voimaa – monialaisen verkoston ääni ja vaikutusarvo on voimakkaampi kuin yksittäisen työntekijän.

Johtopäätöksenä voidaan sanoa, että molemmilla tahoilla on halua ja innostusta lisäyhteistyöhön ja sen kehittämiseen. Kuitenkin kartoituksessa mukana olleet nuorisotyöntekijät kokivat resurssien puutteen ja yhteistyön henkilösidonaisuuden isona esteenä yhteistyön kehittämiseksi.

9 POHDINTA

9.1 Opinnäytetyö prosessin arviointia

Idea opinnäytetyön aiheesta muodostui viimeiseen muotoonsa diakoniaopintojeni harjoittelun aikana. Idean taustalla oli omat havaintoni sekä työtovereideni kannustus juuri tähän aiheeseen paneutumiseen. Opinnäytetyön tekeminen yksin tuntui luontevalta ratkaisulta. Yhteistyö seurakunnan ja nuorisotalojen kanssa alkoi nopeasti. Koko projektin käytännön osuus toteutettiin syksyn 2012 aikana. Yhteistyö toimijoiden kanssa sujui hyvin.

Kaikki työntekijät eivät päässeet jokaiseen tapaamiseen, mutta ohjeistukseni mukaan tietty määrä ohjaajia oli aina paikalla. Olin ohjeistanut haastattelukerralla mukana olleet nuoriso-ohjaajat kertomaan tapaamisen sisällöstä pääkohdat oman lähityötiiminsä muille jäsenille esimerkiksi tiimipalaverissa. Kuitenkin niin että ennen seuraavaa tapaamiskertaa viesti on välitetty, jotta seuraavaan tapaamiseen tullut ohjaaja oli ajan tasalla. En ollut varma olivatko ohjaajat käyneet läpi verkostotapaamisissa käytyjä asioita omissa tiimeissään. Kuitenkin kyselylomakkeiden tuloksista pystyin tulkitsemaan, että ohjaajat olivat vaihtaneet ainakin joitain tietoja tiimeissään.

Valitsin tietoisesti jokaiselle ryhmätyöskentelykerralle eri ympäristön sekä verkostotyöskentelymallin. Jokaisella keralla ohjaajat pääsivät tutustumaan mahdollisesti uuteen toimipaikkaan ja sen toimintaympäristöön ja välineisiin. Halusin myös erilaisin ryhmähaastattelukeinoin saada mahdollisimman laajan sekä kattavan tiedon saannin haastateltavilta. Myös kyselylomakkeiden rakenne oli ennalta mietitty palvelemaan mahdollisimman hyvin juuri tätä kyselyä. Työntekijöiden palaute kyselyn kysymyksistä ja napakkuudesta oli positiivinen.

Olin mukana Diakonia-ammattikorkeakoulun opinnäytetyöseminaareissa, joissa työstiin työn teoreettista viitekehystä. Teoreettinen viitekehys muotoutui nopeasti, mutta se tarkentui lopulliseen muotoonsa vasta kun aloitin opinnäytetyöni kirjoitusprosessin syksyllä 2013. Seminaareista oli hyötyä etenkin tekstin tuot-

tamisen kannalta. Sosionomin ja diakonin pätevyyden huomioiminen opinnäytetyössä selkiytyi myös seminaarien aikana. Kattavien lähteiden, sosiaalialan kirjallisuuden avulla sain tuotua sosionomin näkökulmaa teoreettiseen viitekehykseen. Prosessin edetessä löysin yhä enemmän liittymäkohtia sosiaalialan, kunnan ja seurakunnan nuorisotyössä.

Tutkimuksen tulosten esittely sekä palautteen saaminen julkistamisseminaarissa oli myönteinen sekä ammatillisesti kehittävä kokemus. Olen sopinut tulosten esittelystä opinnäytetyöni yhteistyökumppaneiden kanssa. Toivon että Oulunkylän seurakunnan alueen nuorisotyöntekijöille on tutkimuksestani hyötyä. Mahdolliset yhteistyömuodot, niiden kehittäminen sekä jatkotutkimusten tekeminen on nyt helpompaa, kun tiedetään alueella oleva potentiaali ja nuorisotyöntekijöiden kiinnostus oman työn kehittämistä kohtaan.

9.2 Opinnäytetyön eettisyys ja luotettavuus

Aina kun tehdään tutkimusta on muistettava toimia tiettyjen toimintatapojen mukaan, jotta tutkimus olisi luonteeltaan eettisesti mahdollisimman kestävä. Tutkimusta tehdessä tulee siihen osallistuville kertoa tutkimuksen tavoitteet, menetelmät ja mahdolliset riskit (Tuomi & Sarajärvi 2009, 131). Lisäksi tutkimuseettinen neuvottelukunta on määritellyt tieteelliseen käytäntöön kuuluvan, että ”tutkijan tulee noudattaa rehellisyyttä ja yleistä huolellisuutta tutkimuksen kaikissa vaiheissa. Tutkimuksen tulee olla suunniteltu, toteutettu ja raportoitu yksityiskohtaisesti sekä tieteelliselle tiedolle asetettujen vaatimusten mukaisesti.” Tutkimuksesta saadut tulokset on julkaistava avoimesti. (Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2013, 9–10.)

Tutkimusaineiston tulee olla eettisesti kestävästi hankittua ja analysoitua (Hirsjärvi ym. 2009, 24). Eettisen kestävyys takaamiseksi olen perehtynyt perusteellisesti teoreettiseen tietoon seurakunnan ja kunnan nuorisotyöstä sekä sen taustoista. Pyrin käyttämään mahdollisimman monipuolisia lähteitä sekä sosiaalialan että teologian asiantuntijoilta. Olen työn alusta asti pitänyt kiinni lähteiden huolellisesta merkitsemisestä sekä tekstiin että lähdeluetteluun. Ryhmähaastat-

teluiden lisäksi käytin apuna tiedon hankinnassa kyselylomakkeita. Olen käsitellyt haastatteluista ja lomakkeista kerättyjä tietoja luottamuksellisesti.

9.3 Oma ammatillinen kasvu

Opinnäytetyöprosessin aikana opin laatimaan asiakaskyselylomakkeen sekä analysoimaan niiden vastaukset tuloksiksi. Oli hyödyllistä oppia muuttamaan osa kyselytuloksista pylväsdiagrammi muotoon, saatan jatkossa tarvita taitoa työelämässä. Pyrin laadukkaaseen ja tieteellisen tekstin tuottamiseen, jossa sain harjaantua koko kirjoitusprosessin ajan. Tekstin tuottaminen oli minulle haasteellisin osa koko prosessissa. Opin työskentelemään opinnäytetyöni parissa joustavasti päivittäisen työni ohella. Työskentelyssä pyrin järjestelmälliseen ja tavoitteelliseen työskentelyyn.

Olen opiskellut ammattikorkeakoulussa sosiaalialan sekä kirkonalan opintoja. Aloittaessani opinnot koin näiden kokonaisuuksien olevan täysin erillään toisistaan. Myöhemmässä vaiheessa opintoja olen kuitenkin huomannut, että diakoniatyön ja sosiaalialan ammatillisuus ovat monessa kohtaa yhtä. Myös oma hengellinen kasvuni opintojeni aikana on auttanut minua ymmärtämään näiden kahden työkentän yhteneväisyydet. Opinnäytetyöprosessin aikana pyrin hahmottamaan omaa identiteettiäni tulevana sosiaalialan- tai diakoniatyöntekijänä. Pyrin ymmärtämään, miten hengellistä nuorisotyötä tehdään sekä vahvistamaan ajatustani diakonisesta nuorisotyöstä tehtiin sitä seurakunnan tai kunnan palkkalistoilla.

Opinnäytetyöprosessi on ollut pitkä, mutta ennen kaikkea antoisa ja opettava kokemus. Opinnäytetyötä on ollut mielenkiintoista tehdä yksin ja olen saanut siitä itsevarmuutta oman työskentelyn sujuvuuteen ja ammatillisuuteen. Motivaation noustessa huippuunsa kirjoitustyön aloittamisen jälkeen, tuntui työn tekeminen uudella tavalla kiinnostavalta ja innostavalta. Motivaationi nousi vielä lisää, koska työ painottui entiselle työkentälleni. Halusin viedä tutkimuksen kunnialla ja hyvin loppuun asti. Opinnäytetyön tekeminen lisäsi tutkimuksellista osaamistani ja avasi näkemystäni eri sektoreiden välisestä yhteistyöstä ja sen

tärkeydestä nuorisotyönkentällä. Olen tyytyväinen että itselleni asetetut tavoitteet prosessin suhteen täyttyivät.

Opinnäytetyössäni olen pyrkinyt kunnioittamaan sosiaalialan ammattieettisiä periaatteita. Onnistuin luomaan jokaiseen tutkimukseen osallistuneeseen nuorisotyöntekijään ammatillisen vuorovaikutussuhteen. Olen toiminut prosessissa asiantuntijana sekä pyrkinyt sisäistämään tutkivan ja kehittävän työotteen. Opinnäytetyöstäni on minulle hyötyä tulevaisuudessa, tulen työskentelemään nuorisotyön parissa ja yhtenä työväliseenäni tulee olemaan verkostotyöskentely. Sosionomin (AMK) erityispiirteitä ovat moniammatillisen yhteistyön ja kehittämistyön osaaminen (Happo 2008, 104). Diakoniatyöntekijän ydinosaamiseen kuuluu hengellisen työn osaaminen (Diakonian viranhaltijan ydinosaaminen 2010). Diakoniatyöntekijöillä on erilaisia tapoja kohdata asiakkaan hengellisyyttä. Koen että olen saanut valmiuksia opintojeni mutta myös opinnäytetyöprosessin aikana hengelliseen työhön. En sulje pois myöskään mahdollisuutta, että tulevaisuudessa työskentelisin nuorten kanssa seurakunnassa.

9.4 Tulevaisuus

Nuorisotyöntekijöiden työnkuvaan on tullut 2000-luvun mittaan uusia yhteistyön muotoja. Sosiaalialalla tulee pyrkiä mahdollisimman laajaan verkostoitumiseen. Jotta työtä voidaan kehittää eri tahojen välinen verkostoituminen on välttämättöntä. Oulunkylän seurakunnan alueella nuoret, jotka käyttävät seurakunnan ja kaupungin nuorisopalveluita ovat joiltain osin samoja nuoria. Nuorten kanssa työskentelevien tahojen tulee olla tietoisia toistensa tekemästä työstä, toiminoista ja palveluiden sijainnista alueella. Verkostoitumalla nuorisotyöntekijät saavat selkeämmän käsityksen Oulunkylän seurakunnan alueella tehtävästä nuorisotyöstä. Parhaimmillaan verkostotyö tukee nuorisotyöntekijöitä omassa työssään.

Tulevaisuudessa näen seurakunnan ja kunnan nuorisotyön verkostoitumisen yhä tärkeämpänä ja koen että yhteistyön tulisi olla luonnollista ja konkreettista eikä pelkästään verkostopalaverien kautta kuulumisten vaihtamista. Verkos-

tot jotka eivät konkreettisesti tee mitään yhteisten intressien pohjalta, juurtuvat yhteisöissä nopeasti ”pakolliseksi” kokoukseksi. Tärkeintä on muistaa huomioida työntekijöiden omat taidot ja osaamisalueet yhteisiä toimintatapoja ja yhteistyökuvioita suunniteltaessa. Näiden kolmen verkostotapaamisen aikana ohjaajat ideoivat luovasti ja ilman rajoja omalla ammattitaidollaan monia uusia työmuotoja sekä pystyivät nostamaan esille perustellen jo hyväksi koetut yhteistyömuodot. Jos tämän tyyppistä verkostoitumista alueella jatkettaisiin, tulisi haasteena olemaan työntekijöiden aika ja oman työn suunnittelu. Ajallisiin ja rahallisiin resursseihin ei ole ainakaan lähitulevaisuudessa tulossa muutoksia positiiviseen suuntaan.

Moniammatillinen yhteistyö on tämän päivän nuorisotyössä kantava voima. Sen mahdollisuus etenkin nuorten syrjäytymisen ehkäisyssä on huomattava. Nuorten ongelmia ratkottaessa moniammatilliselle yhteistyölle on tarvetta, nuorisotyöntekijällä ei välttämättä ole kaikkea tietoa ja taitoa ongelmien ratkaisemiseksi. Tulevaisuuden haasteet liittyvät taloudellisiin resursseihin ja yhä haasteellisempaan asiakaskuntaan. Resurssien edelleen vähentäminen saattaa vaarantaa monialaisen yhteistyön toteuttamisen. Kunnan nuorisotyön kamppaillessa resursseista ja kirkon jatkuvan jäsenmäärän laskun myötä voidaan todeta, että nuorisola ei saa pysähtyä paikalleen vaan uudistuminen ja työn kehittäminen on välttämätöntä.

Kirkon kasvatustyö on ollut Suomessa laajaa sekä monipuolista. Seurakunnan nuorisotyöntekijät tavoittavat oman alueensa nuorista suurimman osan. Kirkon lapsi- ja nuorisotyö on tulevaisuuden mahdollisuus. Nuorisotyöhön panostaminen ja sen kehittäminen jatkossa takaa parhaiten lähetystehtävän onnistumisen keskuudessamme. Nuorisotyö palvelee tänä päivänä nuoria ja kasvattaa samalla yhteiskuntaan tulevaisuuden tekijöitä ja päättäjiä. Yhteiskunnan tehtävänä on turvata lapsille ja nuorille terve kasvu ja kehitys.

Nuorisotyö voi olla sekä korjaavaa että ehkäisevää. Ehkäisevään nuorisotyöhön sijoitetut resurssit tuottavat säästöjä korjaavan toiminnan puolella, eivät pelkää taloudellisesti vaan myös inhimillisellä tasolla. Viime vuosikymmenien aikana tapahtuneet muutokset ovat tehneet kasvamisesta yhä haasteellisempaa.

Ehkäisevä nuorisotyö täyttää useiden nuorten kohdalla sitä aukkoa, jonka esimerkiksi yhteisöllisyyteen ja perherakenteisiin liittyvät muutokset ovat heidän elämäänsä jättäneet. Työelämän ja koulutuksen ulkopuolelle jäävien nuorten määrä on nousussa. Nuorisotyö on tullut yhä tärkeämmäksi ehkäiseväksi, mutta myös korjaavaksi tekijäksi. Uusia keinoja tehdä parempaa nuorisotyötä täytyy kehittää jatkuvasti. Keskeiseksi työmenetelmäksi on noussut eri toimialojen välinen yhteistyö. Monialaisen yhteistyön keskeisimmät toimijat ovat kunnan ja seurakunnan nuorisotyö. Näiden toimijoiden rooli ehkäisevässä työssä ja tiedon keräämisessä on merkittävä.

LÄHTEET

- Elomaa, Rauno 1987. Nuorisotyön käsikirja. Kansalaiskasvatuksen keskuksen julkaisuja. Pieksämäki: Sisälähetysseuran kirjapaino Raamattutalo.
- Eskola, Jari & Suoranta, Juha 1998. Johdatus laadulliseen tutkimukseen. Jyväskylä: Gummerus.
- Cederlöf, Petri 2004. Nuorisotyö ja sen haasteet pienissä kunnissa. Helsinki: Hakapaino.
- Cederlöf, Petri 2007. Nuorisotoimet rakennemuutoksen kynnyksellä: Selvitys kunnallisen nuorisotyön asemasta ja haasteista kunta- ja palvelurakenteen uudistuksessa, sekä Humanistisen ammattikorkeakoulun tutkimus- ja kehitystyössä. Helsinki: Humanistinen ammattikorkeakoulu.
- Diakonian viranhaltijan ydinosoaminen 2010. Viitattu 5.3.2014.
[http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/F69989152F5F3B0AC2257744002BF5ED/\\$FILE/diakonia_yo.pdf](http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/F69989152F5F3B0AC2257744002BF5ED/$FILE/diakonia_yo.pdf)
- Happo, Iiris 2008. Sosionomin (AMK) osaaminen ja osaamishaasteet varhaiskasvatuksessa. Teoksessa Leena Välimäki (toim.) 14 puheenvuoroa sosionomien (AMK) asemasta Suomen hyvinvointiasiantuntijajärjestelmässä. Kemi-Tornion ammattikorkeakoulun julkaisuja, sarja A: Raportteja ja tutkimuksia 2/2008. Kemi-Tornion ammattikorkeakoulu, 99–114.
- Helsingin kaupungin nuorisosiainkeskuksen toimintakertomus 2011. Viitattu 13.12.2013.
http://www.hel.fi/static/nk/Toimintakertomukset/NK_toimintakertomus_2011.pdf. Tuloste tekijän hallussa.
- Helsingin kaupungin nuorisosiainkeskus 2012. Tietoa meistä. Viitattu 12.12.2013. <http://www.hel.fi/hki/Nk/fi/Tietoa+meista>. Tuloste tekijän hallussa.
- Helsingin kaupungin nuorisosiainkeskus toimintakertomus 2012. Helsinki: Helsingin kaupungin nuorisosiainkeskus. Viitattu 16.2.2014.
http://www.hel.fi/static/nk/Toimintakertomukset/NK_toimintakertomus_2012_web.pdf. Tuloste tekijän hallussa.

- Helsingin kaupungin nuorisoasiankeskuksen alueellisten palveluiden osasto
2014. Alueellista nuorisotyötä ohjaavat periaatteet. Helsingin nuorisoasiankeskus. Viitattu 14.2.2014.
http://www.hel.fi/hki/nk/fi/Tietoa+meista/Organisaatio_1/Alueellisten+palvelujen+osasto. Tuloste tekijän hallussa.
- Helsingin kaupunki i.a. Strategiset painopistealueet 2012–2016. Helsingin nuorisoasiainkeskuksen Strategiaperusta. Helmi intra- sähköinen työ-
pöytä. Viitattu 9.1.2014.
<http://helmi/nk/tavoitteetjatavoitteet/strategiaperusta/sivut/default.aspx>. Tuloste tekijän hallussa.
- Helsingin kaupunki 2013. Luotsi. Viitattu 25.3.2014.
<http://www.hel.fi/hki/Nk/fi/Neuvonta+ja+tuki/Luotsi> Tuloste tekijän hallussa.
- Helsingin kaupunki nuorisoasiainkeskus 2012. Pohjoinen nuorisotyöyksikkö.
Viitattu 7.12.2013.
http://www.hel.fi/hki/nk/fi/Nuorisotilat/Nuorisoty_yksik_t+alueittain/Pohjoinen. Tuloste tekijän hallussa.
- Helsingin kaupunki nuorisoasiainkeskus 2013. Keskinen nuorisotyöyksikkö. Viitattu 7.12.2013.
http://www.hel.fi/hki/Nk/fi/Nuorisotilat/Nuorisoty_yksik_t+alueittain/Keskinen. Tuloste tekijän hallussa.
- Helsingin nuorisoasiainkeskus 2014. Nuorisotilat. Viitattu 15.3.2014.
<http://www.hel.fi/hki/Nk/fi/Nuorisotilat>
- Hirsjärvi, Sirkka 2007. Metodologiset ja teoreettiset lähtökodot. Teoksessa tutki ja kirjoita. Hirsjärvi Sirkka; Remes Pirkko & Paula Sajavaara. Helsinki: Tammi. 119–161.
- Huttunen, Lasse & Korhonen Anssi 2009. Nuorten hyvinvoinnin ja vapaa-ajan käytön kartoitus ja vertailu Jyväskylässä ja Saarijärvellä. Opinnäytetyö. Jyväskylän ammattikorkeakoulu.
- Honkasalo, Veronica; Kiilakoski, Tomi & Kivijärvi, Antti 2011. Tutkijat ja nuorisotyö liikkeellä. Helsinki: Nuorisotutkimusseura.
- Hämäläinen, Juha 2010. Nuorisokasvatuksen teoria sosiaalipedagogisessa kehyksessä. Teoksessa Nivala, Elina & Saastamoinen Mikko (toim.) Nuorisokasvatuksen teoria – perusteita ja puheenvuoroja. Helsinki:

Yliopistopaino. 183–195.

Janhonen, Sirpa & Vanhanen-Nuutinen, Liisa 2005. Kohti asiantuntijuutta: oppiminen ja ammatillinen kasvu sosiaali- ja terveysalalla. Helsinki: WSOY

Kallinen ja Huttunen 2005. Ennen meitä – 100 vuotta kristillistä nuorisotyötä. Teoksessa Paananen Terhi & Tuominen Hans (toim.) Nuorisotyön käsikirja. Helsinki: Kirjapaja Oy. 295–310.

Kauppila, Reijo A 2000. Vuorovaikutus ja sosiaaliset taidot. Keuruu: Otavan kirjapaino.

Kemppinen, Pertti 1999. Nuoriso 2000 nuorisotyön käsikirja. Miten nuorisotyötä toteutetaan – nuorisotyön toimintamuodot. Vantaa: Kannustusvalmennus P.& K.

Keskisen nuorisotyöyksikön toimintakertomus 2012.

Klaari Helsinki i.a. Mikä on Klaari. Viitattu 21.3.2014.

http://klaari.munstadi.fi/mika_on_klaari/

Komonen, Katja; Suurpää, Leena & Söderlund, Markus 2012. Kehittämisen arvo ja itseisarvo. Teoksessa Komonen Katja; Suurpää Leena & Söderlund Markus (toim.) Kehittyvä nuorisotyö. Helsinki: Hakapaino. 7–20.

Koskela, Lasse; Koskinen, Jari & Lankinen, Pasi 2007. Viestintä verkostoissa ja innovaatioissa. Helsinki: Wsoy.

Koskelan nuorisotalon aluekartoitus 2012. Keskinen nuorisotyöyksikkö.

Laki nuorisotyöstä 2006/72, 27.1.2006/72. Viitattu 13.11.2013.

<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2006/20060072#a72-2006> Tuloste tekijän halussa.

Laki nuorisolain muuttamisesta 693/2010. Viitattu 25.3.2014.

<http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2010/20100693> Tuloste tekijän halussa.

Launonen, Pekka & Pesonen, Marja 2005. Koulutuksen haasteet – katekeetas- ta kasvatuksen ammattilaiseksi. Teoksessa Paananen Terhi & Tuominen Hans (toim.) Nuorisotyön käsikirja. Helsinki: Kirjapaja Oy. 267–279.

Maunulan nuorisotalon aluekartoitus 2012. Pohjoinen nuorisotyöyksikkö.

Muhonen, Jyrki, Lallukka, Kirsi & Turtiainen Pekka 2009. Sosiaalipedagoginen

orientaatio pienryhmätoiminnan taustalla. Pienryhmätoiminta lasten ja nuorten ehkäisevän työn menetelmänä. Kurikka; Painotalo Casper Oy.

- Mustikkamäki, Nina & Viljamaa, Kimmo 2001. Verkostojen monet kasvot. Verkostoitumalla monikeskuksiseen ja tasapainoiseen aluerakentamiseen. Tampereen yliopisto. Alueellisen kehittämisen tutkimusyksikkö, Sente. Helsinki: Suomen kuntaliitto.
- Mönttinen, Pekka 2011. Kulttuurinen osallisuus nuorisotyössä. Metropolia ammattikorkeakoulu. Ylemmän ammattikorkeakoulun opinnäytetyö.
- Myllyniemi, Sami 2009. Nuorisobarometri 2009. Helsinki: Yliopistopaino. Viitattu 4.3.2014.
<http://www.tietoanuorista.fi/nuorisobarometri/nuorisobarometri-2009/>. Tuloste tekijän hallussa.
- Määttä, Mirja 2007. Yhteinen verkosto? Tutkimus nuorten syrjäytymistä ehkäisevistä poikkihallinnollisista ryhmistä. Helsinki: Helsingin yliopisto.
- Määttä, Mirja 2011. Monialainen verkostotyö nuorten parissa. Helsinki: Helsingin yliopisto.
- Nuorisoasiainkeskus. 2012. Alueellista nuorisotyötä ohjaavat periaatteet.
- Nykänen, Seija 2010. Ohjauksen palvelujärjestelyiden toimijoiden käsitykset johtamisesta ohjausverkostoissa – Matkalla verkostojohtamiseen? Viitattu 5.3.2014.
<https://www.jyu.fi/ajankohtaista/arkisto/2010/04/tiedote2010-04-15-104931478678>
<https://www.jyu.fi/ajankohtaista/arkisto/2010/04/tiedote-2010-04-15-10-49-31-478678>
- Opetus- ja kulttuuriministeriä i.a. Etsivä nuorisotyö. Viitattu 25.3.2014
http://www.minedu.fi/OPM/Nuoriso/nuorisotyoen_kohteet_ja_rahoyus/etsiva_nuorisotyoy/ Tuloste tekijän hallussa.
- Alueellisten palveluiden osasto. Helsingin kaupunki. Esitejulkaisu.
- Oulunkylän nuorisotalon aluekartoitus 2012. Pohjoinen nuorisotyöyksikkö.
- Oulunkylän seurakunnan toimintakertomus 2012. Viitattu 1.3.2014.
http://www.helsinginseurakunnat.fi/material/attachments/oulunkyla/6Hr2E39Vn/Vuosikertomus_2012.pdf. Tuloste tekijän hallussa.
- Oulunkylän seurakunta i.a.a. Varhaiskasvatustyö. Viitattu 7.2.2014.
<http://www.helsinginseurakunnat.fi/seurakunnat/oulunkyla/toiminta/>

- varhaisnuoretelitytotjapojat.html. Tuloste tekijän hallussa.
- Oulunkylän seurakunta i.a.b. Nuorisotyö. Viitattu 14.1.2014
<http://www.helsinginseurakunnat.fi/seurakunnat/oulunkyla/toiminta/nuoret-rippikoulu-isoset.html>. Tuloste tekijän hallussa.
- Oulunkylän seurakunta i.a.c.
- Oulunkylän seurakunnan visio 2012. Viitattu 28.2.2014.
<http://www.helsinginseurakunnat.fi/seurakunnat/oulunkyla/toiminta.html>.
Tuloste tekijän hallussa.
- Oulunkylän seurakunta i.a. Viitattu 23.3.2014
<http://www.helsinginseurakunnat.fi/seurakunnat/oulunkyla/toiminta/varhaisnuoretelitytotjapojat.html>. Tuloste tekijän hallussa.
- Pohjoisen nuorisotyöyksikön toimintakertomus 2012.
- Porkka, Jouko 2005. Isostoiminnan rikkaus – leirityön tarpeista nuorisokulttuuriksi. Teoksessa Paananen Terhi & Tuominen Hans (toim.) Nuorisotyön käsikirja. Helsinki: Kirjapaja Oy. 82–108.
- Raamattu. Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kirkolliskokouksen vuonna 1992 käyttöön ottama suomennos. Glasgow: Suomen Pipliaseura.
- Ryhmähaastattelu 1 2012. Ensimmäinen ryhmähaastattelu Oulunkylän nuorisotalolla. Syyskuu 2012.
- Ryhmähaastattelu 2 2012. Toinen ryhmähaastattelu Maunulan seurakuntatalolla. Lokakuu 2012.
- Ryhmähaastattelu 3 2012. Kolmas ryhmähaastattelu Koskelan nuorisotalolla. Joulukuu 2012.
- Salonen, Markus 2013. Dialoginen verkostojohtaminen. Helsingin kaupungin opetusviraston julkaisusarja. Helsinki;Lönnberg Print & Promo.
- Siivonen, Katriina; Kotilainen, Sirkku & Suoninen Annika 2011. Iloa ja voimaa elämään. Nuorten taiteen tekemisen merkitykset Myrskyhankkeessa. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto.
- Silvennoinen, Heikki 2001. Kunnallisen nuorisotyön arviointi. Pieksämäki: Nuorisotutkimusverkosto ja Nuorisoasiain neuvottelukunta
- Soanjärvi, Katariina 2011. Mitä on ammatillinen nuorisotyö. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto.
- Sosiaaliportti 2012. Nuoret ja ehkäisevä työ. Viitattu 9.3.2014.
<http://www.sosiaaliportti.fi/fiFI/lastensuojelunkasikirja/tyoprosessi/eh>

kaisevatyo/nuoret/ Tuloste tekijän hallussa.

Suomen evankelisluterilainen kirkko 2012. Nuoret seurakuntalaisina Helsinki: Kirkkohallitus. Viitattu 2.2.2014.

[http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/D369F10AF9D44A9FC22577A500368BD5/\\$FILE/KH_nuoret_www.pdf](http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/D369F10AF9D44A9FC22577A500368BD5/$FILE/KH_nuoret_www.pdf). Tuloste tekijän hallussa.

Suomen evankelis-luterilaisen kirkon keskushallinto 2007. Viitattu 25.3.2014.

[http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/BF864B5C76F30DC7C22576FE002B16D4/\\$FILE/Erityisnuorisotyön_strategia.pdf](http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/BF864B5C76F30DC7C22576FE002B16D4/$FILE/Erityisnuorisotyön_strategia.pdf) Tuloste tekijän hallussa.

Taloustutkimus oy 2014. Tiedonkeruuratkaisut ja monitilaajatutkimukset. Viitattu 17.3.2014.

http://www.taloustutkimus.fi/tuotteet_ja_palvelut/tiedonkeruuratkaisut_ja_monitila/kvalitatiivinen_tutkimus/. Tuloste tekijän hallussa.

Talvio, Markus 2005. Nuorisotyö verkostoissa. Teoksessa Paananen Terhi & Tuominen Hans (toim.) Nuorisotyön käsikirja. Helsinki: Kirjapaja Oy. 289–291.

Terveysten ja hyvinvoinnin laitos 2013. Syrjäytymisen ehkäisy on aloitettava varhain kaikissa arjen kehitysympäristöissä. Viitattu 23.3.2014.

http://www.thl.fi/fi_FI/web/fi/uutinen?id=32574

Tilastokeskus 2013. Leiririppikoulujen suosio kasvaa. Viitattu 17.2.2014.

https://tilastokeskus.fi/tup/tilastokirjasto/kesatilastot_2013.html. Tuloste tekijän hallussa.

Tuomi, Jouni & Sarajärvi, Anneli 2009. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Helsinki: Tammi.

Tutkimuspäiväkirja 2012.

Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2013. Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukausepäilyjen käsitteleminen. Tutkimuseettinen neuvottelukunta.

Varto, Juha 1992. Laadullisen tutkimuksen metodologia. Helsinki: Kirjayhtymä.

Vehviläinen, Jukka 2002. Moniammatillinen nuorisotyö. Yksinäisten sankareiden ajasta tiimityöhön. Kauniainen : Humanistinen ammattikorkeakoulu.

Virtanen, Päivi. 1999. Verkostoista voimaa? Teoksessa Päivi Virtanen (toim.) Verkostoituva asiakastyö. Tampere: Tammer–Paino Oy. 33–46.

Välimäki, Kari 2007. Nuorelle turvattava erilaiset aikuistumisen polut. Teokses-

sa Tarvainen Tom, Kuure Tapio & Pietiläinen Ville (toim.) Nuoret eivät odota: Palvelurakenteen muutos nyt. Helsinki: Sosiaali- ja terveysministeriö. 21–26.

LIITE1: ALOITUSKYSELY NUORISOTYÖNTEKIJÖILLE

Aloituskysely nuorisotyöntekijöille, koskien syksyn 2012 verkostopalavereja. Lomakkeeseen voi vastata jos on ollut kyseisessä työpaikassa töissä vähintään kaksi kalenteri kuukautta. Vastaa alla oleviin kysymyksiin. Seurakunnan nuorisotyönohjaajat vastaavat kysymyksiin ajateltaessa kunnan nuorisotyötä ja kunnan nuorisohjaajat vastaavat kysymyksiin ajateltaessa seurakunnan nuorisotyötä. (Jos ohjeistus on epäselvä kerro se!)

Palauta kysely Liisa Nykäselle paperiversiona tai sähköpostilla liisa.nykanen@hel.fi ensimmäisen tapaamisen yhteydessä tai siihen mennessä. Kiitos.

1. Tiedätkö missä alueenne nuorten seurakuntatilat / nuorisotalot sijaitsevat?

KYLLÄ_____

EN_____

2. Tiedätkö minkälaista nuorisotyötä seurakunnan nuorisotyönohjaajat / kunnan nuorisohjaajat tekevät alueellanne?

KYLLÄ_____

EN_____

Jos vastasit kyllä anna jokin esimerkki?

3. Oletko käynyt tutustumassa oman alueesi seurakunnan nuorisotiloihin / nuorisotaloihin?

KYLLÄ _____

EN _____

4. Minkälaista yhteistyötä olet tehnyt alueesi seurakunnan nuorisotyöntekijöiden / nuoriso-ohjaajien kanssa? Minkälaista työtä ja milloin?

5. Minkälaista yhteistyötä toivoisit että saisit tehdä alueesi seurakunnan nuorisotyöntekijöiden /nuoriso-ohjaajien kanssa?

LIITE 2: LOPPUKYSELY NUORISOTYÖNTEKIJÖILLE

Loppukysely nuorisotyöntekijöille, koskien syksyn 2012 verkostopalavereja. Lomakkeeseen voi vastata, jos on vastannut aloituskyselyyn. Vastaa alla oleviin kysymyksiin mieluiten kokonaisilla lauseilla. Kyselyssä on kaksi uutta kysymystä nro. 4–7. Seurakunnan nuorisotyönohjaajat vastaavat kysymyksiin ajateltaessa kunnan nuorisotyötä ja kunnan nuoriso-ohjaajat vastaavat kysymyksiin ajateltaessa seurakunnan nuorisotyötä. (Jos ohjeistus on epäselvä kerro se!) Palauta kysely Liisa Nykäselle paperiversiona tai sähköpostilla liisa.nykanen@hel.fi 10.1.2013 mennessä. Kiitos.

1. Tiedätkö missä alueenne nuorten seurakuntatilat / nuorisotalot sijaitsevat?

KYLLÄ _____

EN _____

2. Tiedätkö minkälaista nuorisotyötä seurakunnan nuorisotyönohjaajat / kunnan nuoriso-ohjaajat tekevät alueellanne?

KYLLÄ _____

EN _____

Jos vastasit kyllä anna jokin esimerkki?

3. Oletko käynyt tutustumassa oman alueesi seurakunnan nuorisotiloihin / nuorisotaloihin?

KYLLÄ _____

EN _____

4. Minkälaista yhteistyötä toivoisit että saisit tehdä alueesi nuorisotyöntekijöiden kanssa?

5. Syksyllä 2012 osallistuit verkostopalaveriin alueellasi. Kuinka hyödylliseksi koit nämä palaverit?

6. Miten toivoisit palaverien jatkossa toimivan? Et ollenkaan / pari kertaa vuodessa /kaudessa vai jotenkin muuten?

7. Kuinka tärkeänä koet nuorisotyön kannalta seurakunnan ja kunnan nuorisotyön yhteistyön?